

NOVA DOBA

Licejska knjižnica

Dolžni iztis.

Ljubljana

Stane letno 48 Din, mesečno 4 Din, za inozemstvo letno 120 Din.
— Oglasi za mm višine stolpca 40 p. Reklame med tekstom, osmrtnice in zahvale 50 p. Posamezna številka stane 50 p.

Izhaja

vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo Strossmajerjeva ul. št. 1, I. nadst. Telefon št. 53.
Upravištvo Strossmajerjeva ul. št. 1 pritličje. Telefon št. 65.

Račun kr. poštnege čekovnega urada štev. 10.066.

JANKO LEŠNIČAR:

R tretjemu vseslovenskemu trgovskemu shodu v Celju.

Slovenski trgovci so si izbrali letos naše »belo in veselo« Celje za prirediteljev tretjega vseslovenskega trgovskega shoda. Nisem sicer trgovec, dovolim si pa kot Slovenec, demokrat in celjski meščan zapisati v »Novi Dobi« dobrodošlim našim jutrišnjim gostom nekaj stavkov v pozdrav.

Ni mesta v Sloveniji, ki bi znalo tako zelo ceniti važnost in pomen slovenske trgovine za naš narodni, gospodarski in kulturni napredek, kakor je baš Celje. Kajti zgodovina slovenskega Celja je tudi zgodovina slovenskega trgovstva.

Odkar smo pričeli pred več desetletji z osvajanjem nemške celjske trdnjave, smo polagali največjo važnost na to, da se tu vsidra in razvije slovenski trgovec. Kot neodvisen človek je tvoril naš trgovec v nemškem Celju našo narodno predstražo, ki je bila zategadelj tudi v večnem in trdem boju s prešlim nemškim sovragom. Ali bi tu podrobno opisoval vse te boje, osebne napade z batino in bičem, blatenjem po časopisju, razbijanjem napisov, vrat in oken, umazano konkurenco močnejše nemške trgovine? Vsem nam kakor našim gostom bode vse to še v živem spominu. Zato jim bode bivanje v slovenskem Celju, na torišču najbolj žilavih bojev za našo narodno svobodo, toliko dražje in je naše veselje, da jim moremo pokazati Celje v slovenski obleki in jih morejo pozdravljati mile naše slovenske barve, toliko večje.

Komaj eno človeško dobo je stara naša slovenska trgovina. Skoraj vsi naši trgovci imajo za seboj isto pot, isto trdo življensko šolo, iste skušnje. Kakor nam je dala kmetija vse ostalo slovensko naobrazbenstvo, tako nam je dala tudi trgovca. Štirinajstletni fant je odrinil s cutico in par groši, ki mu jih je stisnila mati ob slovesu v roko, k nemškemu trgovcu v bližnjem trgu ali mestu. Živel in učil se je, kakor je bilo: stradal je včasih, zmrzoval vedno in k temu še potrpežljivo prenašal psovke in trdo pest svojega gospodarja. Kdor je hotel biti gospod, je postal nemškutar, kdor je hotel ostati zaničevan in zasmehovan Slovenec, je odprl v nemškutarskem mestu ali trgu malo kramarijo ter začel trnjevo pot vsakega slovenskega trgovca v tem

krajih. Ko se je osamosvojil, je še le videl, koliko mu manjka na naobrazbi, na skušnjah, na dobrih zvezah. In ničel se je poleg vsakdanjega hlapčevanja neumorno, štedil in skrbel. Tako so nastale prve naše slovenske trgovine, brez vsakršne podpore od države in občine, z malim kapitalom, ki jim ga je dalo na razpolago naše združništvo, brez višje strokovne naobrazbe in brez tradicionalnega slovesa. Selfmademan je naš trgovec — zato se mu ne sme izkratiti vse upoštevanje in spoštovanje. Koliko se je v njem poleg smisla za življensko realnost ohranilo čistega narodnega idealizma in človekoljubnosti, nam kaže baš v Celju dvoje svetlih imen: Peter Kostić in Anton Kolenc.

Došlo je osvobojevanje našega naroda in presenetilo našo mlado slovensko trgovino ravno tako kakor našo birokracijo in celi naš narod. Postali smo jeden najvažnejših delov naše narodne države i v gospodarskem i v prometnem oziru. Svetovna vojna ni le opustošila širokih pokrajin, opustošila je tudi duha in srca naroda v onih zemljah, koder ni neposredno divjala vojna furja. Nastala je strahovita psihoza uživanja in pridobivanja v skoro vseh ljudskih slojih. Nastal je boj za kos kruha med onimi, ki so mogli v tem času delati, pridobivati in razširjati svoj vpliv in svoje premoženje. Trgovina ni mogla vršiti normalno svoje naloge, med stare, realne trgovce se je vrnilo polno temnih in nepoštenih eksistenc, ki so si polnile žepe na račun trgovca in konzumenta, uničevale trgovni ugled in dober glas. Mlada še na znotraj nekonsolidirana država ni zmogla vseh težkoč tega gospodarskega povojnega meteža in je premnogokrat udarila trgovca, ne da bi s tem koristila konzumentu. Morda se je obrnilo kaj na bolje — premnogo upravnih pomoči in napak je pa ostalo. To nam dokazuje že dnevni red jutrišnjega shoda sam. Gotovo je, da bode padla na račun naše državne uprave marsikatera trpka beseda — ali prepričan sem, da samo na račun naše uprave, nikoli pa države, katero so s toliko vnemo in s tolikimi žrtvami pomagali ustanavljati in utrjevati tudi naši narodni trgovci.

Vključ vsem tem, vendarle prehodnim težkočam, vključ splošni pojmom

bile te nesrečne skale še vedno boljše prenočišče, kakor pa stara napol pokrita ladja, v katero so pljuskali valovi kakor tukaj ob skale. Zadovoljili smo se.

Komaj smo se izkrcali ter so pomorščaki zakurili ogenj, da bi kuhali večerjo, me je poklical gospodar in mi pokazal mal prostor, obdan z belim zidovjem, ki se je zgubljal v megli na koncu otoka.

»Ali hočete iti na pokopališče?« mi je rekel.

»Pokopališče, oče Lionetti? Kje se vendar nahajamo?«

»Na otoku Lavezzi, gospod. Tukaj je pokopanih šest sto ljudi ladje »Semillante«, na prostoru, kjer se je njihova ladja razbila, deset let je od tega... Ubogi ljudje! Redko kedaj jih pride kdo obiskat, pojdimo jih pozdravit vsaj mi, ker smo že ravno tukaj...«

»Iz srca rad, gospod.«

Kako je žalostno izgledalo pokopališče »Semillante«!... Še vidim njegovo nizko zidovje, njegova železna vrata,

psihozi in našim neurejenim gospodarskim prilikam, ki vale na rame naše kakor cele srednjeevropske trgovine riziko, kakor si ga more v vsej velikosti in teži predstavljati le oni, ki imajo vpogled v kupčijske in osobito kreditne razmere našega trga, pa vendarle vidimo, da se naša trgovina zaveda nalog, ki jo čakajo v naši državi. Vključ temu, da nam Italija zaprla dohod na morje, so vendarle ostala v naših rokah važna prometna križišča, prehodišča in izhodišča. Slovenski trgovec je poklican za vlogo posredovalca med severom, zapadom in Balkanom. Da se uživi v to vlogo, da mu gre tudi država v svojem lastnem interesu na roko, to je veliki cilj naših trgovskih organizacij. V tej smeri se bode govorilo in sklepalo tudi na jutrišnjem trgovskem shodu v Celju. To je važno pozitivno delo, kateremu moremo kar najiskrenejše želeli polnega uspeha.

Bodite nam zato slovenski trgovci, naši današnji in jutrišnji gostje, v našem lepem slovenskem Celju iskreno pozdravljeni!

Dr. MILKO HRAŠOVEC:

Poglavje o narodni samozavesti.

Slovinci hitro, mnogo hitro pozabljamo. Pozabljamo dobro, še lažje pa pozabljamo slabo. Letnica 1922, ki jo pišemo danes je le kratko razdobje od leta 1918 in vendar kaka razlika se je v nas izvršila.

Od dneva, ko smo se kot narod sploh zavedli, da živimo oz. životarimo, ker v prejšnji dobi za nas ni bilo življenja, pa do preobrata leta 1918 bilo je naše življenje nepretrgana veriga nečutenega, nezaslišanega in neprimerne nasilja, zasramovanja in poniževanja ter potujčevanja.

Od vladarja, ministrov, namestnikov do zadnjega sluga je delal ves aparat složno in neumorno na tem, da nas spodrine iz tisočletne naše dedne grude, kjer so naši predniki v potu svojega obraza iz divje nerodne pokrajine ustvarili sebi in svojem mirnem dom in mirno življenje.

Najvernejše orodje te strupene politike so bili poturice, odpadniki, jančari. Ti sinovi našega rodu so škodovali več, kot vsi tujerodci.

zarjavela, ki jih je bilo težko odpreti, molčečo kapelico in stotine črnih križev, skritih med rastlinjem... Niti enega venca neumrljivih, niti enega spomina!... Oh, ubogi zapuščeni mrtveci, kako jih mora zebsti v njihovem grobu, ki ga jim je naklonila usoda!

Ostali smo tu nekaj časa in klečali. Gospodar je molil na glas. Veliki morski ptiči, edini varuhi pokopališča, so krožili nad našimi glavami, njihovi hrpavi kriki so se spajali z morskimi žalostinkami. Ko smo končali molitev, smo se žalostni vrnili na ono stran otoka, kjer se je ladja potopila. Za časa najine odsotnosti, pa pomorščaki niso zgubljali časa. Našla sva velik plamen, ki je gorel na skali in iz lonca se je kadilo. Vsedli smo se v kolobaru z nogami proti ognju, vsak je držal na kolenih skledico iz rudeče ilovice, v kateri sta bila dva kosa namočenega črnega kruha.

Med jedjo smo molčali. Bili smo premočeni, lačni in vrhu tega bližina pokopališča... Ko smo izpraznili skledice, smo zažgali pipe ter po malem začeli govoriti. Seveda smo govorili o »Semillanti«.

Tiho in za vsakdanjost skoraj neopaženo se je razlival strup, ki je počasi pa sigurno ubijal čut lastne narodnosti in sladkega materinega jezika, ter vzbujal najprej dvom potem sram, končno pa rodil sovraštvo, s katerim so ti odpadniki skušali udušiti vest in srce, ki sta se oglašala.

Temu tihemu strupenemu črvu se je posrečilo, da je v preteklem stoletju potisnil naše narodnostne meje daleč proti jugu ter potujčil mnogo prelepe naše zemlje. Pa tudi v kompaktnem našem ozemlju je stvoril trdnjave in kraje, iz katerih je oprt na močno in zdravo gospodarstvo, razjedal naše zdravo narodno telo. Tako je prepregel celo slovensko pokrajino z nevidnimi zvezami, katere so pile našo kri, ter se od nje prav dobro redile.

V tistih časih pričanja smotren narodnostni odpor proti potujčevanju, v teh dneh stopa na dan narodna obrana.

Hej bratje ali se spominjate prelepih dni tega vstajanja! Z zavihanimi rokavi je hitelo mlado in staro na delo, mladina pred vsemi drugimi v divnem, nepopisnem poletu.

Časopisje, predavanja, knjižnice, petje, gledališke igre, poduk analifabetov, tamburaška društva, čitalnice, predvsem pa sokolska in narodno-obrambna društva, kar mrgolelo je cvetja zdravih barv na našem slovenskem polju.

Cvet ob cvetu, kraj ob kraju premnogi v plemeniti borbi, kdo bo storil več, da se odprejo zaslepljenim oči. In bojkotno gibanje, ali ste pozabili nanj? Celo nasprotnikom je zastala sapa, ko so videli strnjene vrste mladine pod mogočnim geslom »svoji k svojim«. Toda le nekaj časa so plašno gledali to početje, potem so se besno vrgli v boj ter pričeli z nasiljem, ki mu ga v narodnostnih bojih ni primere v človeški zgodovini. Saj te boje poznate! Če jih sami niste v naših krajih preživeli, ste slišali in čitali o njih. Tako in enako je valoval narodnostni boj sem in tja.

Slovenski odpor je postal vedno močnejši. Res je, da smo posebno na Koroškem zgubili mnogo zemlje, res pa je tudi, da se je narodna samozavest silno povzdignila.

V nemških vseučiliških mestih so trdno nacionalna akademiska društva preprečila, da se ni zgubila nobena naša duša v tujem morju. Vključ temu je samozavest mladino vlekla vedno bolj

»Konečno, kako se je pa prigodila nesreča?« sem vprašal gospodarja, ki je gledal, glavo vodoravno z rokami nepremično v ogenj...

»Kako se je nesreča zgodila,« mi je odgovoril dobri Lionetti ter pri tem globoko vzdihnil, »glejte, gospod, nobeden na svetu bi ne mogel tega pojasniti. Kar vemo je, da so bile na ladji čete določene za Crimée, odpluli so iz Toulona na večer, ob zelo slabem vremenu. Noč se je še bolj poslabšala. Nastal je hud veter, dež, morje je bilo razburkano, kakor ga ljudje ne pomnijo... Proti jutru je veter ponehaval, morje pa se je še vedno penilo in divjalo s tako peklensko silo, da niste mogli razločiti varstvenih luči niti na štiri korake... Nihče ne more dvomiti, gospod, kako je to bučanje nevarno... To bi ne bilo še nič, po mojem mnenju je zgubila »Semillanta« krmilo proti jutru. Kadar megla drži, pride vedno do kakega poloma, drugače bi kapitan ne bil priletel na te skale. Bil je več mornar, ki smo ga vsi poznali. Poveljeval je postaji na Korziki tri leta ter je znal svoje delo tako dobro kakor jaz, ki ne zna drugega.

ALPHONSE DAUDET:

Smrtni boj »Semillante«.

(Iz francoščine prevedel E. Šinmic.)

Ker nas je veter pretekle noči že zagnal proti korsiški obali, poslušajte, da vam povem grozno dogodbo, na morju, o kateri govore ribiči pogosto na vasovanju in o kateri mi je usoda podala čudovite novice.

...Dve ali tri leta je od tega.

Vozil sem se po sardinskem morju v družbi sedmih ali osmih carinskih pomorščakov. Huda vožnja za novince! Celi mesec marec nismo imeli niti enega lepega dne. Vzhodnik se je razljutil nad nami in morje se ni hotelo na noben način pomiriti.

Nekega večera pred nevihto je pribеžala naša ladja v vhod ožine Bonifacio v sredo malih otokov... Pogled na nje ni nudil nič priključnega: Velike gole skale, pokrite s ptiči, semintja gimički absinta, kako drugo žalostno rastlinstvo, v dolbinah smo našli kose lesa, ki je že začel trohneti. Kakor je izgledalo vse dolgočasno, pri moji veri, so

k našim bratom na sever. Praga, Brno, Krakov, so postala za nas žarišča nove orientacije omladine, ki se je kmalu uveljavljala v življenju domovine.

Ziveli smo, strogo ločeno, posebno v spodnještajerskih mestih in trgih naše narodno življenje. Mogočno oporo v tem življenju so nam dajale naše trdnjave »Narodni Domi«, v katerih smo gledali simbol svoje moči in zavesti.

Takrat ni bilo prireditelj, ko bi se skupno z nasprotniki veselili in rajali do ranega jutra. Da je prestopila slovenska noga prag nemškega hrama, v istem trenutku bi ga bil vihar odnesel. V mestnem gledišču torej hrama kulture, do stop Slovincem ni bil dovoljen. Ko pa so šli nekateri nezavedni elementi tja, so jim iz odra servirali opazko: »Was fließt über« z odgovorom: »Der Windische, weil er hier überflüssig ist«. Povdarjati moramo, da je bila narodnostna zavest mnogo bolj razvita kot danes.

Po letih vojne prišel je preobrat. Vsi so ga slutili že dolgo prej v svojih srcih, vsi so ga pričakovali. Ko je prišel, zavrisnilo mu je tisoč gorečih sre in priseglo mladi domovini večno zvestobo!

Nasprotniki so utihnili — izginili.

Pa medeni tedni so hitro minili in trdo življenje je pričelo nastopati. Naši nasprotniki so pričakovali dejstev. Ko so se prepičali, da teh ni, da slovenska duša ni duša maščevanja in zatiranja, pričeli so premeteno politiko. Z denarjem, katerega jim vsled ugodne gospodarske prošlosti in sedanosti ne manjka, slepijo lahkoverna srca in trosijo pesek v oči. Koliko jih je, ki jim nasedajo! Na zunaj se kažejo prijatelje države in naroda, v notranjosti so zakrknjeni grešniki, ki sovražijo vse, kar je našega do dna duše, ter si žele zopet časov, da bi drli kožo naših hrbtov.

Vada, ki jo dajejo, vleče.

Zavednosti baš v onih krogih, kjer bi bila najbolj potrebna, ni. Javnosti se nudijo žalostne, ostudne slike mednarodnih veselje v naši s krvjo tisočev stvorjeni domovini... Prireditelji trdijo, da je to najboljšje sredstvo, da si pridobimo srca svojih nemških sodržavljancev, mnogi kratkovidneži jih v tem podpirajo, ter jim ploskajo. Naši narodni nasprotniki pa se rogajo, ker slutijo da jim zopet cvete pšenica, ter sejejo, da bodo želi.

Tako razjedajo narodno samozavest, ta najlepši in najdragocenejši biser vsakega naroda. In dogajajo se prizori, ko se domače slovensko prebivalstvo naj ukloni diktatu, da mora iti pod tujo streho, kjer se mora slavnost vršiti, ker pod našo streho ne bi nasprotniki došli. Pod tujo streho pa sede črnoloti principi, ki prej niso hoteli sploh vedeti o tem, da med nami živijo, s predstavniki naših oblasti, tam se vrte naše dične gospe in gospodične z nemškimi mogotci, ker so jim dvorane domače hiše postale premale in preborne.

Ne mislijo in pozabljajo na to, da je preteklo le par let, kar so iste korifeje pljuvale ter z gnili jajci obmetavale njih starše, brate in sinove, ko so vlačili isti ljudje naše rojake po ječah, ter jih ovadili radi veleizdaje. Pozabljajo, da so njih očetje še s plugom in brano v roki služili svoj kruh, da so pa ohranili čist svoj značaj in svojo zavest. Vsi

pozabljajo na to, da je ta narod v svetu kaj velja, ki ne spreminja svojih nazorov kot pomladni veter in katerega značaj ni na prodaj.

Na mogočnem spomeniku Palackega ob nabrežju Vltave v Pragi je uklesana njegova življenska izpoved: »Ne preostaja mi drugega, kot vroča želja, da bi Bog blagoslovil moje delo, da bi kar največ pripomoglo k okrepitvi samozvesti naroda, da bi moj narod spoznal kaj in kdo je, ter kaj in kdo mora biti.«

Te zlate besede naj bodo tudi nam zvezda vodnica. Te besede ter malo spomina na nezalishano nam povzročeno gorje zadnjih let in žalostni dogodki zadnjih dni bodo v bodoče izostali.

Le takrat, če bomo zavedni in trdni proti vsakemu sovražniku in prijatelju, bo naša trobojnica na staroslavnem starem gradu celjskem častno, mirno in neomadeževano vse večne čase vihrala nad belim našim mestom.

Tako gotovo, kakor naj nam Bog pomaga!

Zdravstvena vzgoja mladine.

(Dalje.)

Dalje je strokovno dognano, da bi učna doba posameznih lekcij ne smela trajati nad tri četiri ure. Otroka, ki je še v razvoju, ne smemo staviti v eno vrsto z odraslim. Odrasli človek more duševno intenzivno delati doli časa, ker operira večinoma z znanimi pojmi, podatki, veličinami, on sestavlja, urejuje, sklepa in odloča prostovoljno, navadno brez posebnega duševnega ali telesnega pritiska. Regulira si sam duševno delo. Drugače pri otroku. Otroku so posameznosti in celota predmetov še neznan, odvisen je otrok od volje in metode učitelja, odvisen glede časa, razpoloženja, hotenja. Otroci v šoli je, matematično izraženo, neka varianta, ki je odvisna od konstante — predavatelja. A živ organizem ne bi smel biti matematična formula in to treba vsikdar upoštevati. Res je da otrok lažje usprejema in memorira, a zato težje asocijira, primerja in sklepa.

Pazljivost traja pri otrocih:
od 5. do 7. leta $\frac{1}{4}$ ure,
od 7. do 10. leta 20 minut,
od 10. do 12. leta 25 minut,
od 12. do 15. leta $\frac{1}{2}$ ure.

Najbolj prikladen pouk enega predmeta bi bil le $\frac{1}{4}$ urni. Skrajna meja eno uro. Tozadevno se še danes greši, ker znamo, da traja pouk matematike ponekod po 2. uri, da sledi prvi uri pouka enega jezika zopet prihodnja ura drugega jezika, kar je prenaporno. Med posamezne ure pouka so že zakonito vpeljani odmori po 5 do 40 minut do $\frac{1}{4}$ ure. Odmori morajo biti za odpočitek, ne za drugo. Tudi doma pri učenju pazi na odmire. Odmori izpolnjeni z učenjem ali pripravo za kak drugi predmet, niso nobeni odmori, niti tedaj ne, ako mora otrok sedeti mirno v klopi držeč roke na klopi, pod nadzorstvom kakega součencea.

Poleg obveznih medurnih odmorov bi bilo priporočati vrinek telovadbe za 5 minut med poukom težjih predmetov.

nekaj časa okrog našega ognja in ki sem ga imel za kakega pomorščaka, ker nisem vedel, da je ovčar na otoku, se je boječe približal.

Bil je star gobavec, tri četrtine tepca, bolan ne vem že na kakšni skorbutični bolezni, ki mu je pustila velike debele ustnice, da ga je bila groza videti. Lionetti mu je s težavo razložil, za kaj se prav za prav gre.

Ko je vzdignil s prstom bolno ustnico, nam je pripovedoval, da je res slišal onega dne, okrog poldne v svojo kočjo strahovit polom in udarec ob skale. Ker je bil otok ves pokrit z vodo, ni mogel iti iz stanovanja, drugi dan na samo ko je odprl vrata, je videl na bregu nakopičene razvaline in trupla, ki jih je morje pustilo. Ves prestrašen je tekel v svoj čoln, da bi šel v Bonifacio iskat ljudi.

Utrujen, ker je toliko govoril, se je ovčar vsedel ter je gospodar zopet povzel besedo:

»Da gospod, ta ubogi starček nas je obvestil o nesreči. Bil je nor od samega strahu in od tega trenutka je skoro ob

O razvrstitvi predmetov bo morda ostalo pač mnenje, da spadajo težji predmeti v prve ure. Popoldne, če se že vrši obisk šole, porabi naj se za neobvezne predmete, za telesne vežbe, za večerine in umetnosti.

Ureditev tehničnih strani intelektualnega pouka ostane zadeva pedagogov in šolskih oblasti. Opozorjati moramo le toliko, da nam ne obrentenjujejo naših otrok preveč ne z urami ne z učenjem.

Zatrjuje se od merodajne strani, da je tozadevno vse dobro in premišljeno urejeno. Smo pa dvomiljivi in neverni Tomaži, ker imamo prepričanje in izkušnje, da posamezni absolutisti v šolah še danes pretiravajo, ker se ozirajo glavno na završek učne stvarine, ne na učenca. Ponovno čujemo tožbe iz vrst šolnikov, da danes umstvena kapaciteta in kvaliteta dijaštva pada, da so rezultati slabi. Gospoda! Ali ni iskati vzrokov temu, ako je trditelj resnična, deloma v pretiranih zahtevah? Ni li verjetno, da otrok pod bremenom že prezgodaj omaga in da postane dospevši v višje razrede že brezučestven in ubit? Zatrjujejo dalje, da je le malo ali nič prvovrstnih dijakov, odličnjakov, talentov, da je v ostalem materialu srednjevrsten. Prvič tega ne verujemo docela, ker izkazujejo letna poročila ponekod mnogo in še več kot doslej odličnjakov in drugič vprašamo, ako so te trditve resnične, kje tiči temu vzrok? Vzemimo dve možnosti: Da so zahteve pretirane, da so učne metode slabe, če vzamemo za predpogoji, da je učni načrt sposobnostim učencev primeren. Če to dvojje ne drži — ampak, da so nasprotno učne metode dobre in da se predmetov ne pretirava, ostane le še ena možnost, namreč, da so učenci res preslabi. V tem zadnjem primeru pa bi bilo zopet le pametno in logično, ne pustiti prenapetosti — da se jih še bolj ne slabi. Vsekakor je tu treba zanesljivih, neovrznih podatkov in sicer o normalnih zahtevah predpisanega gradiva in o normalnih duševnih in telesnih zmognostih učencev.

Delne vzroke preobteženja učencev iskati je tudi v domači vzgoji. Stariši otroka doma sami preveč duševno in živčno razburjavajo. Vprezajo otroke v postransko izobrazbo posebno po mestih. Ni jim zažlosti učenja v šoli, še priyatno se mora učiti, francoščine, angleščine, petja, glasbe, godbe, raznih instrumentov, dasi mnogi ne kažejo ne zanimanja, ne nadarjenosti do vsega tega. Stariši posejajo z otroci družabne zabave, plešišča, gledališča, razne prireditve in shode in celo pozno v noč. Še nekaj vzrok dušnega preobteženja mladine bi bil navesti, namreč premala briga in prepuščanje dijakov samim sebi vsled zaposlenosti in službene utrujenosti srednjih stanov in nižjih slojev. Tak le dijak srednjih šol si ne zna urediti dietetike in higijene duha in telesa, zavziva ali duševno ali telesno preveč in si škoduje v enem ali drugem oziru ali v obojem. Tu sem spada čitanje romanov pozno v noč, igranje in druge pretirane zabavnosti, katerim se težko odvadi še pozneje kot zrel mož.

Neka posebnost današnjega učnega stroja so domače in šolske naloge. Po-

pamet... Saj ni čuda, če je slišal in videl tako grozoto. Predstavljaite si, šest sto mrličev je ležalo v pesku, med lesom in med cunjami jader... Uboga »Semillanta«! Morje jo je tako zdrobilo, da je našel iz ostankov ovčar z največjo težavo toliko, da je naredil plot okrog svoje kolibe... Kar se tiče mrličev, so bili tako polomljeni in zbiti, da nas je obšla kar kurja polt... usmiljenja vredno jih je bilo videti, sključene drug na drugega... Kapitana smo našli v praznični obleki, duhovnika s štolo okrog vratu, v kotu med dvema skalama je tičal mornariški vajenec z odprtimi očmi... Človek bi bil mislil, da še živi; toda ne! nobeden več se ni gnil... Tu je prenehal gospodar.

»Pozor, Nardi,« je zaklical, »ogenj peša.«

Nardi je vrzel na ogenj dve ali tri s terom polite deske, ki so se takoj vžgale ter je nadaljeval:

»Najžalostnejše pri vsem tem dogodku je pa to. Tri tedne pred to nesrečo se je ponesrečila majhna ladja, ki je bila namenjena tja kamor »Semillanta«, na isti način in skoro na istem kraju, sa-

drobna razprava o tej šibi božji za otroke, za starše in za učitelstvo — v zabavo niso ne enim ne drugim — obsegala bi ogromno mučno poglavje, a nas bi tu zavedla predaleč. Izrekam le mnenje, da se učenci še vedno, ali čim dalje preveč obtežujejo z nalogami. Trditelj, da je neugodno spricevalo za učitelja, ki nalaga preveč domačih nalog, ne bo brez podlage. Zatrjuje se vendar, da je učna snov izbrana tako, da jo more več učitelj zmagati v šoli.

Recimo, da so domače naloge upravičene, recimo, da so koristne, vseeno se danes nalagajo do nezmagljivosti. Res so razredi prenapolnjeni, res je število učencev za eno učno moč ponekod previsoko, treba, ravno tako razbremeniti učitelja, kot učenca. Res na je tudi, da se niti polovica domačih nalog ne da dovoljno izvršiti in se tudi v šoli ne izpraša, sploh ne reši, ker se ne more. Ponajveč morajo doma pri nalogah pomagati starši, starejši bratje, ali kak usmiljen gospod učitelj ali prijazen gospod profesor. In zgodilo se je in še se godi, da naloge, ki jo je izvršil za učenca doma učitelj ali profesor, njegov strogi tovariš v šoli temeljito prečrta.

JUGOSLOVANI! JUGOSLOVANKE!

Kakor v vseh ostalih krajih naše drage domovine, sklenili smo tudi v Mariboru, da postavimo spomenik dnevu poroke našega vladarja, Njegovega Velikanstva kralja Aleksandra I. z Njeno Kraljevsko Visokostjo rumunsko kraljico Marijo. Kakor so časi, v katerih živimo, resni in težki, naj bo tudi ta spomenik resen, odgovarjajoč perečemu vprašanju našega okraja. Sklenili smo, postaviti v Mariboru veliko otroško bolnico, ki bi naj varovala pogube to, kar ima naše kraljestvo najdragocenejšega, naš mladi jugoslovanski paraščaj. Čelo bolnice bo dičilo ime naše prve jugoslovanske kraljice Marije.

Potreba otroške bolnice v Mariboru je velika. Naša bolnica nima posebnega otroškega oddelka, ker je bilo pred preobratom iz zdravstvenih ozirov težiče za naše kraje Gradec, za Prekmurje Budimpešta, za Koroško Celovec. Treba je ustanoviti novo središče in sicer tako, ki bo z ozirom na razdaljo vsem prizadejim enako dosegljivo. Po naravni legi nagibljejo se ti kraji proti Mariboru, a naše mesto jim v tem oziru ne more nuditi nobene pomoči. Ker pa nam država ne more v teh gospodarsko tako težkih časih priskočiti na pomoč, treba, da sežemo po samopomoči. S tem bomo najlepše dokazali državi in vladarju, da pravilno pojmuje dobo, v kateri živimo in da smo je vredni.

Vojna z vseini svojimi grozami in zlasti s pomanjkljivo prehrano je rušila že v krali zdravje naše dece in polagala v nežni otroški organizem začetke težkih organskih bolezni. Potom izvlčekov matrike župnijskih uradov je dokazano, da znaša le v jugoslovanskem ozemlju nekdanje Spodnje Štajerske umrljivost otrok do 1. leta 60%, med 1. in 4. letom 26% in med 4. in 10. 65%. V Mariboru samem znaša letna umrljivost 42%. Iz Koroške in Prekmurja nimamo točnih podatkov, a že omenjene številke govori dovolj jasno.

Zato se je v Mariboru ustanovil

mo da smo takrat prihiteli pravočasno na pomoč, rešili moštvo in dvajset vojakov od traina, ki so bili na ladji... Ubogi so bili popolnoma zmedeni, si morate misliti! Vzeli smo jih s seboj v Bonifacio ter jih obdržali dva dni pri nas, pri mornarici... Ko so se posušili in okrepčali, lahko noč, veliko sreče ter so se vrnili v Toulon, kjer so jih zopet ukrcali čez nekaj časa... Uganite na katero ladjo?... Na »Semillanta«, gospod... Vseh dvajset smo našli, ležečih med mrtveci, na mestu kjer sedimo sedaj...

»Sam sem vzdignil ličnega brigadirja s finimi brkami, blondina doma iz Pariza, ki sem ga imel v oskrbi v svojem stanovanju ter nas je zabaval s kratkočasnimi pripovedovanjem, da smo se smejali do solz. Ko sem ga videl tukaj, sem mislil, da mi bo počilo srce... O, sveta mati!...«

Pri teh besedah je stresel posteni Lionetti ves ginjen pepel iz pipe, se zavil v svoj plašč ter mi voščil lahko noč...

Nekaj časa so se še pomenkovali pomorščaki poluglasno... Potem so ugasnili drug za drugim svoje pipe...

»Ob kateri uri mislite, se je »Semillanta« ponesrečila?«

»Moralo je biti okrog poldan, da gospod, prav opoldan... Pri moji veri, v tej morski megli ni ta poldan bil nič boljši od noči črne, kakor volčje žrelo... Neki carinik, doma blizu mene, mi je pripovedoval, da ko je šel okrog pol dvanajstih iz svoje hišice, da bi zopet zaprl okna, mu je odnesel naenkrat veter kapo z glave in ko jo je hotel ujeti z rezilom, je tekel ob bregu za njo po vseh štirih. Razumete, cariniki niso bogati in kapa je zanje dragocenost. Ko je ta mož privzdignil za trenutek glavo, se mu je zdelo, da se je prikazala v megli blizu njega velika ladja brez jader, katero je gnil veter proti otokom Lavezzi. Ladja je drčala tako hitro, da je carinik ni imel časa dobro videti. Vse je mislilo, da je bila to »Semillanta«, zlasti ker je slišal tukajšnji ovčar čez pol ure ob te skale... Glejte gospod, ravno prihaja ovčar, katerega sem omenil, on sam vam bo povedal, kako se je zgodilo... Dober dan, Palombo!... Priči se malo pogreš, nič se ne boi.«

V plašč zavil človek, ki je krožil že

odbor, ki si je stavil za nalogo, da povzdigne otroško bolnico v Mariboru. Ker pa je to vprašanje tako blizu ženskemu srcu in programu naše organizacije, je sklenilo naše društvo, da posveti s trajnim delom svoje sile tej misli tako dolgo, dokler ne bo stala v Mariboru otroška bolnica. Roko v roki hočemo delati z društvom za zgradbo otroške bolnice v Mariboru in ga podpreti v človekoljubnem cilju.

Zato se obračamo z našo prošnjo do vseh tistih, ki so prizadeti in tudi tistih, ki niso prizadeti, da nam pomagajo. Predvsem prosimo vse organizacije, brez razlike strank in slojev, da se nam pridružijo. Obračamo se na občine, da v svojem interesu podprejo naše delo, nadalje na častito duhovščino in učiteljstvo. Posebej se še obračamo na premožnejše sloje, na industrijska podjetja, banke, posojilnice in različne zadrage.

Pomagajte vsi, vsak po svoji moči. Darove bomo objavili potem časopisov. Imena darovalcev in seznam darov bodo izročeni Njenemu Veličanstvu Kraljici Mariji.

Darove pošiljajte na »Sklad otroške bolnice«, Posojilnica v Mariboru, nabiralne pole pa »Mariborskemu ženskemu društvu«.

Odbor Mariborskega ženskega društva.

Pismo

„Borcu za ideale“, g. Ant. Novačanu.

Gospod, Vi pišete (»Naša Vas«, 13. apr.), da hočete »iztrebiti iz naših src vse korenine laži in podlosti in dvigniti naše mišljenje zopet visoko h Kristusu«.

Gospod, vi izpovedujete republikansko misel.

Gospod, vi svečano pridigate: »Mi Slovenci smo narod.«

Ali se, gospod Novačan, niste bali, ko ste to pisali, da bi posijali solnce ter svetu pokazalo Vašo sliko?

1. oktobra 1919 sva se videla v Beogradu in v Zemunu. Bilo je to takrat, ko ste mi natvezili neka čudna pisma za zagrebške tvrdke, ki jim jaz nisem poznal niti imena. S strahom sem opazil v Zagrebu, kam ste me poslali... Takrat ste govorili odločno: »Kajkavski ne bom nikoli več pisal!«; zavrgli ste torej popolnoma slovenščino — kajpada, takrat ste hoteli postati v Beogradu gospod! —, a zdaj s povzdignjenim glasom govorite: »Slovenci smo narod!«

Kdaj ste lagali, takrat ali sedaj ali obakrat?

2. Vi ste šli v službo kraljevskega ministrstva za zunanja dela ter bili nekaj časa uradnik našega konzulata v Trstu in našega kraljevskega poslanstva v Pragi. Zdaj hočete biti republikanec. — Kdaj ste idejo prodajali za denar, takrat ali sedaj ali obakrat?

Pojasnili na tretjo točko je lahko: Ali imate Vi pravico in moč, trebiti laž? Pojdite tja in se izpovejte najprej svojih grehov, spokorite se, potem pridigajte!

Nekoč ste zapisali besede: »Norost je zmirom lepša od prefrigane računске naloge z življenjem«. Kaj ste si izbrali v svoji »politiki«, norost ali računsko nalogo z življenjem? Norost je nesreča, račun z ideali pa podlost.

Dr. Fr. Ilešič.

Nič več se ni slišalo nobenega glasu... Stari ovčar je odšel... Samo jaz sem ostal in sanjaril sredi spečega moštva.

Pod vtisom žalostne povesti, ki sem jo ravnokar slišal, sem poskušal rekonstruirati ubogo mrtvo ladjo in potek tega smrtnega boja, čegar priče so bili le morski ptiči. Nekatero podrobnosti so me frapirale, kapitan v slavnostni uniformi, duhovnik s štolo, dvajset trajinskih vojakov so mi pomagali uganiti vse peripetije žalostne... Videl sem oditi fregato iz Toulona po noči... Odjadrala je iz pristanišča, morje je razburkano, veter silen; toda kapitan je čuječ pomorščak, vse je bilo mirno na krovu...

Zjutraj se vzdigne vihar na morju. Začela se je razburjenost. Vse moštvo je pokonci. Kapitan ne zapusti svojega mesta... V medkrovu, kjer so zaprti vojaki, je temno, ozračje je soparno. Nekateri bolani ležijo na posteljnica. Ladja se je grozno zibala, ni mogoče stati po konci. Govorijo med seboj, sedeči na tleh, v gruclah, držeč se za klopi. Morajo kričati, da razumejo drug dru-

JDS.

Izvrševalni odbor JDS za mariborsko voilno okrožje ima svojo sejo v nedeljo 30. aprila ob 9. uri dopoldne v mali dvorani hotela Union v Celju. Na dnevnem redu je poročilo narodn. poslanca dr. Kukovca ter razprava in sklepanje o strankinem delu v bodočih mesecih. Vse člane prosimo, da se zanesljivo udeležijo.

Politične vesti.

Zdravstvena anketa v Sloveniji. Na poziv Zdravstvenega odseka za Slovenijo se je vršila pod predsedstvom sanitetnega šefa za Slovenijo g. dr. Krajca dne 13. aprila t. l. v Ljubljani zdravstvena anketa, koje so se udeležili delegati primarskih zborov in upravitelji treh največjih bolnišnic v Sloveniji: ljubljanske, celjske in mariborske. Anketa se je obširno bavila z današnjim obupnim stanjem naših bolnišnic. Ugotovilo se je vsestransko izčrpano, da pri obstoječi draginji živil, kurjave, obvezil ter vseh drugih potrebščin, zavodi pri največji štedljivosti in najvzornejšem gospodarstvu absolutno ne morejo shajati s krediti, ki jih daje država na razpolago. Časopisje se je o tem vprašanju svoječasno že obširno bavilo, pravi vihar razburjenja je šel po slovenski domovini, ko se je šlo nato, da se zaprejo nekateri manjši zavodi, pri tem bi bile prišle v poštev v mariborski oblasti kar tri bolnišnice: Slovenjigradec, Ptuj in Murska Sobota. Razmere pa se od tedaj niso prav nič izboljšale, zadolženje zavodov postaja vsak dan večje. Ureditev je nujna, vsako odlašanje in zavlačevanje povzroča nedogledno škodo v zdravstvenem in gospodarskem pogledu.

Mariborska oblast s sedežem v Mariboru. K tej oblasti spadajo mesta Celje, Maribor, Ljutomer, Ptuj, Prevalje, Slovenjigradec, sodni okraj Kozje brez občin Veliki Kamen in Mrčna sela, sodni okraj Celje, Vransko, Gornji grad, Šmarje, iz sodnega okraja Laško občina Sv. Rupert, od političnega okraja kamniškega občine Motnik, Trojane in Špitalič; dalje Prekmurje in celo Medjimurje.

Izjava dr. Beneša glede okrepitve Male antante v Genovi. Dopisniku »Riječ« je izjavil dr. Edvard Beneš sledeče: Mala antanta izhaja iz Genove trdnjaka kot nekaj poprej in je popolnoma solidarna medseboj in s Poljsko v vseh političnih vprašanjih, ki se tičejo naših držav. Naš popolni sporazum je napravil povsod najgloblji vtis in dopuščena ni biti trditev, da smo dosegli rešenje konformno svojemu skupnemu programu v vseh vprašanjih, v katerih je konferenca sploh mogla dospeti do rezultatov. V svesti si, da tvorijo mirovne pogodbe temelj obstanka naših držav in v svesti si, da je sporazum med velikimi zavezniki najboljša garancija teh pogodb, smo delali toliko, kolikor so nam dopuščale naše sile, da izlečimo vse divergence med zavezniki. Rešenja, ki nam jih je naša politika dopustila v srednji Evropi, so nam priborila uvaževanje vseh; naj mi bo dopuščeno pokazati samo na to, da so nam prijazne velesile v enem najkritičnejših momentov konference pozvale, da sedimo v njihovem

gega. Nekateri se začno bati... Poslušajte vendar, na tem kraju se potopi veliko ladij, tako pravijo mornarji in kar pripovedujejo, ni posebno razveselivo. Posebno njihov brigadir, Parižan ki vedno pretirava, ponuja vam kos kokoši in se šali:

Potop ladje!... To je zelo kratkočasno, če se potopi ladja. Mesto, da se skupamo doma, se skupamo tukaj, potem nas bodo rešili, vlekli v Bonifacio in bomo jedli kose pri Lionettiju.

Vse se smeje... Naenkrat polom... Kaj je to? Kaj se godi?...

»Krmilo se je odtrgalo.« je rekel neki mornar ter teče ves premočen po medkrovu.

»Srečno pot,« vpije brigadir, sedaj se ne smeji nihče več.

Nastane velik ropot na krovu. Megla ovira vid. Mornarji gredo in prihajajo, prestrašeni, tipaje v temi... Krmila ni več, krmarenje je nemogoče. »Sémillant« se vrti, drči kakor veter... To je v tem trenutku, ko ji vidi carinik mimo smukniti ob pol dvanajstih. Fregata drči naprej, zasliši se strel iz to-

svetu. Kakor sem rekel že prej, nam je genovska konferenca omogočila, da se bolj utrdimo vezi, ki nas vežejo s Poljsko. Tudi naše sodelovanje, započeto v Genovi v naših tiskovnih birojih, se bo nadaljevalo doma. Naši narodi se bodo tako še bolj medsebojno spoznali in se bodo intrige tako lažje razkrinkale. Nesoglasij v Mali antanti ni. Ti glasovi so se res širili početkom konference, toda naša politika je ista interesi isti in od vsega početka so naši delegati in strokovnjaki na konferenci sodelovali sporazumno, kolikor je to sploh mogoče, da ustanove tako linijo zajedniškega zadržanja. Tako smo dosegli reprezentacijo v komisijah in podkomisijah ter nam je bilo povsod dano popolno zadoščenje. Vsebinsko rusko-nemške pogodbe je zgolj ekonomska, vendar zelo politična po formi, v kateri je bila predana javnosti na konferenci. Ta pogodba je napravila veliko škodo uspehu konference. Ne morem se dalje izražati o tem vprašanju, ker zavezniki smatrajo, da je za konferenco končano. Morem reči samo toliko, da smo mi složni in da to tudi ostanemo po konferenci, sedaj bolj nego prej.

Rusija odgovorila na zavezniški protestno noto. 26. tm. so Rusi izročili protestni sovjetske vlade proti noti zaveznikov na nemško delegacijo z dne 18. tm. 1922. Nota se glasi: »Ali je namerna, vsled katere so signaturne sile poslale Nemčiji noto, ki pozivlje Nemčijo, naj se na konferenci ne udeležuje razprav o vprašanju glede Rusije, opravičena ali ne, vendar menim, da bi morali ti vzroki povzročiti, da se tudi Poljska ne bi več udeleževala teh razprav. V pogodbi, ki se je dne 18. marca 1921 sklenila v Rigi med Poljsko in Rusijo, so rešena vsa vprašanja, ki internirajo ti dve državi, na način, ki je bolj konkreten in končno veljaven kot rapalska pogodba med Nemčijo in Rusijo od 16. aprila 1922. Obenem si ne morem kaj, da ne bi opozoril na to, da je zelo čudno in nerazumljivo, ako hoče sedaj država, ki je brez pridržkov de iure pripoznala sovjetsko vlado in ž njo sklenila pogodbo, oropati drugo stranko pravice, sklepati pogodbe z drugimi državami. «Sovjetska vlada je vsled tega prisiljena, da smatra to stališče kot atentat na suvereniteto Rusije ter kršitev v Rigi dne 18. marca 1921 med Rusijo in Ukrajino na eni strani in Poljsko na drugi strani sklenjene pogodbe, ki jo je dne 30. aprila 1921 ratificirala poljska narodna skupščina. Nadalje pomenja to stališče kršitev dogovora, ki se je dne 30. marca 1922 sklenil med Rusijo, Poljsko, Estonko in Litvansko in v katerem se je Poljska svečano obvezala, da bo na genovski konferenci ne samo prilagodila svoje stališče ruskemu, temveč da bo z vsem svojim vplivom delovala na to, da se bo ruska sovjetska vlada priznala tudi od onih držav, ki dosedaj tega še niso storile. «Končno pa je dejstvo, da so sile, ki so podpisale noto na Nemčijo, od teh ne spada Poljska ne k Veliki ne k Mali antanti, ima pa pogodbene zveze z Rusijo, do katere je v ozkih odnošajih — pridržale svojim vladam pravico, da ne bodo pripoznale tega ali onega člena rusko-nemške pogodbe, nezaslišan precedentni primer, ker se smatrajo te

pa... Na pomoč, na pomoč! Konec je, nič več ni upanja, zaleteli se bodo ob pečine... Kapitan gre v svojo kabino, kmalu pride zopet na poveljniški most — v slavnostni uniformi, za smrt se je hotel čedno obleči.

V medkrovu se vojaki preplašeno spogledujejo ter nič ne reko... Bolniki poskušajo vstati... mali brigadir se nič več ne smeje... Vrata se odpro in duhovnik se prikaže na pragu s štolo okrog vratu:

»Poklekните otroci moji!«

Vse uboga, z zamolklim glasom začne duhovnik molitev za umirajoče. Naenkrat strašen smek, krik, en sam krik, nadčloveški krik, roke se stegnajo, se skričijo, pogledi osteklenijo pred prikaznijo smrti, ki gre mimo kakor blisk...

Usmiljenje!...

Tako sem prečul vso noč in sanjal deset let v preteklost, o ubogi ladji, katere ostanki so me obkrožali. Daleč v morskimi ožini je razsajala nevihta, slišal sem plesati našo ladjo ob vznožju pečine, ki so kričale njeno pogibelj...

države za upravičene, da razveljavijo pogodbo, ki se je sklenila med Rusijo in drugo državo. Ako bi se ta precedentni primer uporabljal tudi dalje, bi imeeli Rusi pravico, da anulirajo pogodbe ali dele pogodb, ki jih je Poljska sklenila z drugimi državami, ako ne bi bili ugodni Rusiji. Ruska vlada pa ne želi nastopiti iste poti, ki jo je pokazala Poljska, ter izjavlja kategorično, da ne more priznati nobenega primera, da bi pogodba, ki bi jo Rusija sklenila, potrebovala priznanje ali nepriznanje treh sil.

Anglija proti Franciji. Angleški listi so priobčili 25. tm. oficijozno noto, v kateri naznanja Lloyd George, da se smatra grožnja z izolirano akcijo od strani Francije kot resna nevarnost in da je ta grožnja izzvala ostro kritiko in splošno vznemirjenje. Vendar čeprav bi Francija odšla iz Genove, bi konferenca trajala dalje. Angleži stojijo še zmirom pod vplivom Poincaréjevega govora v Barle-Duc, ki ga smatrajo kot izzivajoč bojni klic, naperjen proti Angliji samk. Lloyd George bo šel sicer v London, kjer bo dobil od spodnje zbornice morda še impozantnejšo zaupnico nego zadnjič, nato bo pa odšel nazaj v Genovo.

Celjske novice.

Prireditve celjskega trgovstva ob priliki III. vseslov. trgovskega shoda v Celju v soboto dne 29. t. m. v vseh prostorih Narodnega doma bo vsakega posetnika zadovoljila. Mariborska vojaška godba (36 moč) pod osebnim vodstvom pri nas tako priljubljenega gosp. kap. Herzoga bo proizvajala najlepše koncertne komade. Vinska razstava in pokušnja Prve južnostajerske vinarske zadruge vrveja vsa občinstva. Na razpolago bo 10 vrst naših najboljših štajerskih vin in to po najnižjih cenah, ki ne bodo dosegale niti navadnih gostilniških cen. Vrle naše dame, ki so prevzele vodstvo šotorov za jestvine, slaščice in kavarno jamčijo, da bo tudi v tem oziru vsakdo najbolje postrežen. V dvorani bo poslovala tudi trafik. V ostalem opazujemo, da ni namen prireditve doseči dosti čistega dobička, temveč omogočiti vsakomur udeležbo. Zato se je določila tudi vstopnina samo na 5 Din za osebo. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala in je vsakdo vabljen. — V nedeljo med 3. in 4. uro pop. se vrši ogled cinkarne in kemične tovarne.

Upravno sodišče v Celju. V seji narodne skupščine dne 25. aprila je bil sprejet zakon o upravnih sodiščih, ki je v tesni zvezi z državno razdelitvijo na oblasti. Uvede se široka avtonomija in uvede se toli potreben pravni red v administraciji. Pritožbe proti ukrepom bodočih velikih županov od strani prizadetih strank ne bodo šle na ministerstvo, temveč na upravno sodišče I. instance. Takih upravnih sodišč bo v državi več, upravno sodišče za mariborsko in ljubljansko oblast bo imelo svoj sedež v Celju. Za naše mesto pomem to v vsakem pogledu lepo pridobitev, za kogo dolgujemo našemu poslancu g. dr. Kukovcu odkrito zahvalo. Za mesto Celje pa nastajajo nove stanovanjske naloge, združene s finančnimi žrtvami, kojih pa se naša Celje ne sme najmanj strahiti.

LIC. E. ŠIMNIC:

Moj oče, obrtnik in trgovec — kot vzgojitelj.

(Spomini iz otroških dni.)

Kolikor se spominjam sem bil čisto majhen, z rudečo kapico na glavi in pisanim predpasnikom, ko me je prijel moj tatek in me nesel v svojo skromno delavnico, rekoč:

»Edeček, pojdi z menoj, boš videl, kako se žaga in skoblja«. Posadil me je na skobelnico, jaz sem sedel in ga gledal, on pa je žagal in skobljal, da so oblanice letele na moj predpasnik.

»Glej, kako skobljam, zate in za mamo služim, ljubček moj.«

Znoj mu je lil po licih, obrisal si je čisto čelo, jaz sem ga pa gledal z otroško dušo in nisem nič razumel. Vzdignil me je večkrat, me poučkal, malo zapel ter zopet žagal in skobljal. Ko je bilo poldne me je vzdignil, veselo pohitel z menoj k mami ter me ji je izročil z besedami:

»Ženka, učenca sem ti nazaj prinesel«.

Vseda sta se k mizi, jaz sem

Udeležnike občnega zbora Zveze trgovskih gremijev in zadrug ter III. vseslovenskega trgovskega shoda opozarjamo, da se vrši v soboto dne 29. aprila t. l. ob 8. uri zvečer velik koncert mariborske vojaške godbe pod osebnim vodstvom g. Herzoga v veliki dvorani Narodnega doma v Celju. Naj nihče ne zamudi prilike, biti deležen tega izvanrednega užitka. Koncert priredi na čast vsem posetnikom in tovarišem celjsko trgovstvo. Posebna vabila se ne razpisujejo. Vabljen je vsak prijatelj trgovstva. 442

LJUDSKO VSEUČILIŠČE V CELJU.

Za ponedeljek, dne 1. maja že napovedano predavanje se preloži na dan 8. maja. Ob tej priliki se cenj. poslušalce obvesti, da se bodo vsled daljšega dneva vršila predavanja od sedaj zana-prej vedno od 8. do 9. ure zvečer.

Slavska banka d. d. podružnica Celje se odprla 2. maja 1922 v Celju v Prešernovi ulici št. 3. Slavska banka je domač zavod, ki je postal eden najmočnejših v državi vsled fuzije Jugoslov. Union banke v Ljubljani in Slavske banke v Zagrebu. Podružnica se boče bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Izlet na Veliko Kozje se vsled trajnega slabega vremena odpove. V slučaju, da se vreme zboljša, se izletniki lahko obrnejo na g. dr. Milko Hrašovca ali Krajncu, ali je napovedan izlet ali ne.

G. polkovnik Kerchelich je v četrtek zapustil Celje ter odšel na svoje novo službeno mesto kot okružni poveljnik v Mostar. K slovesu na kolodvor so prišli vsi častniki tuk. garnizije na čelu gg. polkovnika Tošič in Naumovič ter veliko število našega meščanstva, v čegar vrstah je g. polkovnik Kerchelich užival veliko simpatije. Lepim željam, ki spremljajo g. polk. na novo službeno mesto, se pridružujemo iz vsega srca tudi mi!

Opozarjamo na občni zbor gostilničarskega saveza, ki se vrši 1. maja ob 9. uri v gostilni g. Božiča. Več v oglasnem delu.

Vožnja po hodnikih za pešce. Pod tem naslovom kliče v zadnji Novi Dobi nekdo proti kolesarjem policijo na pomoč. Vsaj v Sloveniji naj bi veljali enotni predpisi. Ob pričetku pešpoti iz Ljubljane proti Ježici je na novi prepleškan deski napisano: »Za kolesarje in pešce«. Toraj, kar velja za Ljubljano, boče veljalo menda tudi za Celje. Že res, da naj se sportnim klubom za dirkanje vožnja po pešpotih prepove, a mirno vozečim plesarjem, naj to ne bode zabranjeno. To naj velja posebej za pešpoto proti Žalcu in Vojniku. Obsodbe vredno pa je vozarjenje po trotoarju na Bregu in po mestnem vrtu. Želeti bi bilo, da se ukrepi primerno razglase, da bodo kolesarji in pešci vedeli pri čem da so.

Iz celjske sokolske župe: V nedeljo, 30. aprila ob pol 9. uri dopoldne se vrši celodnevni tečaj za članice celjskega in savinjsko - šaleškega okrožja v telovadnici celjskega Sokola v svrhu skupnega vežbanja prostih vaj članic za zlet 1922. Prideta 2 vadiateljici iz Ljubljane. Isti dan in ob isti uri se vrši enak tečaj v Zagorju ob Savi za društva gornjeposavskega okrožja, kamor prideta tudi dve ljubljanski vadiateljici.

užival dobroto njegovega kolena in ljubeznjive pogleda obeh.

Popoldne so me izročili guvernantu stari materi, šla sva na Majdičevo žago — v Kranju. Tamkaj sem gledal, kako je venecijanka neusmiljeno rezala hlode, dokler ni Ediček trdno zaspal. Ko sem se zbudil, me je nesla stara mama domov, kjer sem večerjal in šel leč.

Pri vsej tej skrbni vzgoji sem marsikatero ukresal, za kar bi me lahko stalo življenje. Ker sem se navadil delavnice, me ni strpelo, ko sem bil že nekoliko večji, v kuhinji. Če sem opazil, da primankuje mami drv, sem hitro vzel canjo in hitel po cesti okrog hiše v delavnico iskat drv.

Nekoč sem se hotel zopet podvizati, — bil sem star menda kaka štiri leta, — vzel sem jerbašček in ga vlekel po cesti. Naenkrat se znajdem med konji. Ker je stala naša hiša ob klancu, so pripeljali sedaj slučajno Majdičevi žrebci po klancu ter me zajeli. Konji so se ustavili in jaz sem se med njimi zabaval. Ko so me rešili Scile in Karibde, me je pa dal doma oče v stiskalnico — pod palico.

Naše šolstvo. Na drugem mestu poročamo, da je bilo v seji višjega šolskega sveta imenovanje nadučitelja na celjski okoliški šoli že zopet odloženo. Teh salomonskih, tajinstvenih razlogov, iz kojih se to mesto ne zasede, že ne razumemo več. Stvar ni več smešna, vzbuja pri nas že splošen odpor nad postopanjem Ljubljane nad našim šolstvom, ki takega jerobstva ne bo več dolgo prenašalo.

Čitalnica v Celju je otvorila že lansko pomlad Ljudsko knjižnico. Spočetka je bilo le malo izposojevalcev, toda polagoma je jelo njih število naraščati. Knjižnica ni imela ob otvoritvi skoraj nikakih knjig pripovedne vsebine. Izposojevalo se jo je med letom, kolikor je bilo mogoče in kolikor so dopuščala gmotna sredstva. Do danes se je krog čitateljev znatno razširil. Brez dvoma bi se število teh že potrojilo, ako bi knjižnica bila založena, kakor žal ni. Najhujše pri tem je to, da se mnogi spodtikajo na tem, zakaj Čitalnica ne skrbi za zadosten nakup knjig. V čitalnični sobi se hudujejo, zakaj ni Čitalnica naročena na ta in zakaj ne na oni list. Nihče ne pomisli, kje dobiti sredstva, nihče se ne pobri-ga, da bi pridobil Čitalnici vsaj enega člana. Nasprotno. Zadnji čas se dogajajo celo slučajji, da starejši člani izstopajo. Preveč jim je, da bi plačali tistih par kronic na leto. Izgovarjajo se, da ne hodijo v Čitalnico čitat časopise in da knjig ne potrebujejo. Mnogi zopet trdijo, da se je Čitalnica preživela. V Celju do danes ni knjižnice, ki bi bila dostopna vsem slojem. Tudi ni knjižnice, ki bi se dala tako lahko preosnovati v veliko, vsemi zahtevam občinstva ustrezajočo biblioteko. S primeroma malimi gmotnimi žrtvami bi se to doseglo, treba bi bilo le malo več dobre volje. Omalovaževati se ne sme, da razpolaga knjižnica z lepim številom srbo-hrvatskih in ruskih knjig. V knjižnico zahaja tudi okoliško ljudstvo. Stremeti moramo za tem, da ga privabimo čim več. Toda z izstopom iz Čitalnice ne bomo pospeševali izobrazbe. Kajti brez gmotnih sredstev je poslovanje čitalnice izključeno. Uvažujoč veliki vzgojni pomen knjižnic prosim Čitalnica vse zavodne Slovane, da ji ostanejo še nadalje naklojeni in privabijo čim največ novih članov v njen krog. Članarina mesečno 1 Dinar je tako malenkostna, da jo lahko vsakdo plača. Denar, izdan za Čitalnico, je določen izključno v kulturne namene. Zato bi se naj nikdo ne pomišljal, žrtvovati ta malenkostni letni davek, ki služi obenem tudi povzdigi jugoslovanske literature.

MILAN HOČEVAR, bivši trgovec v Ljubljani, pristojen v Celje, je pred enim letom zapustil svojo ženo in tri otroke v največji bedi in pomanjkanju; zato se obračam s prošnjo na javnost, ako je komu znano njegovo bivališče, naj mi blagovoli sporočiti. — Jos. Zabuškošek, krojaški mojster v Celju.

Dijaška kuhinja v Celju je prejela od g. Blatnika Simona, trgovca v Stari vasi pri Velenju mesto venca umrlih gasilcema g. Jos. Hudoverniku v Velenju in g. I. Pačniku v Družmirju 100 K.

Splošna organizacija vojnih invalidov poverjeništvu v Celju je priredilo v

Oče je povečal svojo delavnico, nakupil si je potrebnih železnih delov za stroje za izdelovanje parketov, lesene dele pa je izdelal sam. Stroji so bili postavljeni, a kdo jih bo vrtil. Kupil je star parni stroj 4 konjskih sil. To je bilo veselja, oče vesel, jaz vesel. Cel dan sva bila v delavnici. Ko se je parni stroj prvokrat zavrtel, je oče kar skakal.

Ker so me stroji veselili, mi je oče dovolil, da smem kuriti parni stroj, seveda kot otrok sem hotel storiti vse možno vendar se mi ni posrečilo. Obratno, ogenj v parnem stroju je ugasnil, jaz sem pa stal za ped v vodi, ker sem pozabil zapreti vodo, ki je dohajala v kotel. Skušnjo za strojnika sem slabo prestal.

Drugič sem se mudil raje v delavnici, ker je bilo živahnejše življenje. Treba je bilo več delavcev, strojnika. Neko popoldne me je zaneslo zopet h cirkularni žagi, vseh so mi bili njeni zobki, božal sem jih. Toda jej, jej, žaga se je zavrtela in mene vrezala v štiri prstke. Nikoli več se nisem dotaknil pozneje te zobčaste pošasti, imel sem vedno velik respekt pred

nedeljo, dne 23. tm. v gostilni pri Kroni protestno zborovanje proti ukinitvi invalidskih domov v Sloveniji in invalidske likvidature v Ljubljani, proti zavlačevanju izplačila invalidskih podpor in proti invalidskemu zakonu, ki ne nudi vojnim žrtvam eksistenčnega minimuma. Zborovanje je poteklo stvarno in je bilo mnogobrojno obiskano od invalidov vseh stanov. Referent iz Ljubljane invalid Krušič je v mirnih besedah naslikal naravnost obupni položaj vojnih pohablencev, ki so ustvarili narodno državo s svojo srčno krvjo, katero ljubijo kljub velikanski bedi in za katero so pripravljene vse žrtvovati. Nočejo biti nikaki boljševiki, ako zahtevajo od poslancev vseh strank, ki so takoj našli kritje za svoje dijete, da vendar enkrat ustvarijo povojnim revežem vsaj eksistenco za silo. Invalidska organizacija odločno odklanja, da bi si invalidi svoje življenske potrebščine priberali in nadlegovali občinstvo, ki vendar plačuje invalidski davek. Tudi želijo vsi tisti invalidi, ki so delazmožni, si služiti kruha na pošten način, a država naj bi jim šla v tem oziru na roko. Pri redukciji uradništva ne smejo biti prizadeti invalidi, ki hočejo delati. V debato je posegel med drugimi tudi prof. Mravljak, ki je zlasti odobral mirni ton in stvarno razmišljanje na protestnem shodu. Uporabiti je treba vsa legalna sredstva, da se opomore veliki bedi, v kateri se nahaja na tisoče invalidov. Človeku, ki je pohabljen in ne more delati, s par kronicami ni pomagano, uboga vdova s kopico otrok ne more živeti, ako se izplačilo podpor po nepotrebnem zavlačuje že več mesecev. Ne pustimo revežev, katerim je vojna uničila najlepša leta in jim na krut način skrčila dobo njihovega življenja, od gladi umirati! Vse politične stranke so dolžne, da posvetijo invalidskemu vprašanju posebno pozornost. —vli—

Brezplačno je naslikal gospod Holobar sobni slikar v Celju, vso za uprizoritev dr. A. Novačanove drame »Veleja« potrebno kulisarijo, za kar se mu na tem mestu Dramatično društvo v Celju najtopteje zahvaljuje in cenj. občinstvu pa kot izvrstnega sobnega slikarja in dekoraterja vljudno priporoča.

Kino Gaberje. Danes v petek, jutri v soboto in v nedeljo senzacijska detektivska drama »Katastrofa nadzemjske železnice«. V glavni vlogi Narga Lindt in Harry Hill.

Dopisi.

Žalec. V nedeljo, dne 30. aprila t. l. priredi Dramatično društvo v Žalcu ob 8. uri zvečer v gledal. dvorani g. Fr. Robleka gledal. predstavo ter se uprizori burka v 3 dejanjih »Španska muha«, ki se je že z velikim uspehom igrala v Ljubljani, Mariboru in Celju. Igra je zelo zabavna ter bo imelo n. t. občinstvo ki kaže že sedaj veliko zanimanje za »drago muho« obilo pristrčnega in nepriljenega razvedrila. Igra se vestno pripravlja s sodelovanjem naših najboljših moči ter bo za to vredna, da napolnimo dvorano do zadnjega kotička. Ker je pričakovati v nedeljo zvečer velik naval, priporočamo, da si vsakdo vstopnico že vnaprej preskrbi v trgovini s.

njo.

Ker se je začela kupčija, je bilo treba blaga. Dvorišče se je polnilo z lesom. Treba je bilo deske meriti, izračunati koliko zneso. Teda pa je vzel oče mene s seboj in mi razlagal, kako se kupuje, kako se meri in računa. Teda nisem še razumel, a pozneje sem se spominjal vseh naukov, ki mi jih je dajal. Oče je bil navaden mož s tremi razredi ljudske šole, a hotel se je izobraziti, zato je vedno naročal poučne trgovske knjige, ki mi jih je v prostem času zvečer razlagal.

Vstopil sem v gimnazijo in zdel sem se samemu sebi visok gospod. Preselili smo se pa iz moje rojstne hiše v drugo ob Savi, kjer je oče postavil drugo veliko delavnico na vodnosilo. Prišli so novi stroji, oče sam je montiral vse transmisije. Zavrtelo se je v velikem obsegu. Kako sva bila jaz in moj drugi brat Konrad vesela. V počitnicah sva bila vedno v tovarni, oče naju je naučil meriti deske in okrogel les. Vse sva mu morala preračunati in gorje, če se je kateri zmotil. Če sva pa dobro naredila, naju je čakala klobasa, jabolko in malinovec.

V. Piliha v Žalcu. Kdor še muh' lovit' ne zna, naj pride v nedeljo zvečer v Žalec.

Pismo priprostega moža iz šmarskega okraja. Naše mila domovina Jugoslavija bi pač zaslužila, da bi bili njeni narodi edini, ker smo brez male izjeme sami slovanski narodi, ali temu žalibog ni tako. Gospodje poslanci in voditelji raznih strank vedo sicer kako je narod že razburkan zaradi gnusnih napadov in vednega hujkanja raznih strankarskih politikov. Jaz kot navaden človek na deželi že dalje časa opazujem vsako strankarsko gibanje in poznam natančno položaj prebivalcev tukaj na deželi in hočem enkrat javno in odkritosrčno izpregovoriti. Še pred prevratom sem poznal v naših slov. pokrajinah samo 4 stranke, in te so bile: Štajercijanci (nemškutarji), Kmečka zveza (privesek SLS) ali klerikalci, Narodna stranka (liberalci) in Socijal. demokratsko. Akoravno sta si bili klerikalna in liberalna stranka v političnem sovraštvu, vendar so slovenski poslanci teh dveh strank skušali skupno nastopati proti nemškutarski premoči in so na ta način tudi kaj manglega za naš slovenski narod dosegli. Danes pa, ko se gre za interese naš štajerskih Slovencev in za razdelitev Slovenije v dve pokrajinski oblasti, nočejo razne stranke in strančice sodelovati s strankami, ki imajo blagi namen, koristiti posebno nam obmejnim štajerskim Slovincem. Ena stranka je za republiko Slovenije, druga za avtonomijo, ena zopet za nerazdeljivo. (pri tem se najbolj odlikuje klerikalna stranka) kar pa treznejša masa štajerskih prebivalcev ne odobrava. Govoril sem zadnjih 14 dni z raznimi možmi v šmarskem okraju (tudi s klerikalnimi) in smem reči, da je večina ljudi, ki odobravajo dr. Kukovčevu delo. Razni shodi klerikalcev, socialnih demokratov, narodnih socijalistov in samostojne, je že ljudi na deželi tako zbegalo, da nobenemu poslancu-govorniku ne verjamejo več, ker vsak govornik svojo stranko hvali in hoče dokazati, koliko so že njeni poslanci dobrega izposlovali pri vladi v Beogradu za svoje volilce. Ko pa zborovalci zahtevajo dokaze, pa takoj govorniku sape zmanjka in obmolkne. Vsaki poslanec drugače govori in hujša čez drugo stranko, češ, od te ali one stranke, vam poslanci samo škodujejo. Zopet druga stranka hujša zborovalce, da so poslanci od te ali one stranke krivi, da imamo tako velike davke itd. Najbolj zmerna in dostojna je v tem oziru Jug. demokratska stranka, ki na svojih shodih trezno in stvarno k skupnemu in stvarnemu delu vabi svoje kakor tudi pristaše drugih strank, ker le v složnem in skupnem delu bi peščica slovenskih poslancev dosegla to, kar narod zahteva od svojih, od naroda izvoljenih poslancev. Če opazujemo časopise raznih strank, ki se nahajajo v Sloveniji, mora pač vsak človek, ki le zna do 10 štetih, spoznati, da klerikalno časopisje ne pozna, kaj je slabo in gnusno in da so ljudje, ki to časopisje urejujejo brez vsakega sramu in so bolj ubijalci slov. naroda, kakor za njega izobrazbo. Naša inteligenca bi se morala bolj brigati za odstranitev klerikalnih časopisov, kakor to delajo razni župniki in kateheti po cerkvah, ki vedno in vedno priporo-

Včasih se je mudilo, treba je bilo delati cele noči, ker so začeli naročati blago iz Rima, Neapla in južne Afrike, tedaj sva midva pomagala pri strojih, bila sva prašna, izmučena, a v svesti si, da delava za tatka in mamico nama je bilo vse eno. Veselo sva delala do zjutraj, dopoldne sva zaspala in popoldne v Savo.

Čeprav je bil oče zvečer utrujen, ni nikdar opustil, da bi se kaj ne čitalo, vedno je poskrbel za dobre knjige. Bral jih je sam, ali pa jaz.

Ko sem dovršil gimnazijo, sem šel od doma učiti se drugih znanosti. Njegova agilnost mi je pa ostala. Lahko rečem in sem ponosen na to, da je malo očetov, ki bi se toliko brigali za trgovsko in obrtniško izobrazbo svojih otrok, kakor moj oče! Lansko leto je zatisnil oči, na smrtni postelji mi je rekel:

»Edi, vesel umrjem, ker sem dovršil cilj, ki sem ga imel pred seboj, preskrbel sem vas, to je cilj vsakega očeta, ostani zvest svojim naukom in mojim načelom!«

čajo le klerikalno časopisje, ki pa s svojo pisavo samo hujša z njema prirojenim strupenim sovraštvom nepoučeno kmetsko ljudstvo. Pa konec te politike bo tak, da se bodo tudi tem zapeljanim odprle oči in bodo zahtevali volilci od teh poslancev, da ali naj delajo v parlamentu in ne uganjajo neslanih burk in neumnosti, ali pa naj odložijo svoje mandate in jih prepustijo drugim treznejšim ljudem, ki bodo sposobni se pogotovati za, koristi in dobrobit slov. naroda. Slovenskim poslancem dr. Kukovcu in dr. Žerjavu pa zaupamo, ker sta na stališču, da željam svojih volilcev ustrezeta in akoravno so samo trije demokratiški poslanci v Sloveniji, vendar se trudijo vsestransko za rešitev zahtev svojih volilcev. Klerikalci seveda smrad in žveplo sovraštvu izlivajo nad nje. Če je draginja, je dr. Kukovec kriv, če je napravil korake do oblasti za pobijanje draginje, je zopet kriv in da hoče trgovce in razne obrtnike uničiti itd. Čudno se nam le zdi, da če je dr. Kukovec vsemogočen in da on vse napravi, zakaj že ni pri oblastih posredoval, da bi mariborsko cunjo »Sl. Gosp.« spravil tja, kamor spada. Vprašamo druge poslance, kaj pa oni delajo? Ali niso tudi drugi poslanci izvoljeni zato da delajo? Ali ste morda samo zato izvoljeni, da samo dnevnice vlečete? Kakor se nam zdi, sami sebi blato v obraz mečete! A. M.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo v Celju priredi v soboto, 6. maja ob 20. uri v Nar. domu telovadno akademijo spojeno z burko enodejanko: »Zamenjan bolnik«. Nastopijo telovadci in telovadke s prostimi vajami za zlet 1922. Čisti dobiček je namenjen zletnemu fondu.

Izvanredni občni zbor celjskega Sokola se vrši v torek, 9. maja, ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma z dnevnim redom: 1. Sprejetje novih enotnih pravil, 2. slučajnosti.

Obdobja sela sokolske župe se vršijo v nedeljo, ob 9. uri dopoldne v selu sobi celjskega Sokola (mestna osnovna šola). Vsem, v župi včlanjenim društvom se je naznanil dnevni red v posebni okrožnici.

Občni zbor Sokola na Polzeli dne 23. tm. v gostilni Suster. Starosta brat Jože Cizelj otvori občni zbor, pozdravi navzoče ter poda besedo tajniku bratu Velikonji, kateri je v kratkih besedah orisal lepo sokolsko življenje na Polzeli. Nato dobi besedo blagajničarka sestra Repičeva, ki je izkazala, da je tudi gmotno Sokol na Polzeli zelo dobro podprt. Volitve so se vršile z vzklikom in so bili izvoljeni sledeči: starosta br. Jože Cizelj, podstarosta Franc Cautjko, tajnik Jože Velikonja, blagajničarka sestra Justa Repičeva, načelnik br. Pepi Repič, načelnica sestra Zorka Cizelj, odborniki Emil Melzer, s. Fanči Novak, pregledovalci računov s. Ivanka Samobor in Matilda Vodopivec, namestnika br. Janjo in Dolfe Cizelj. Brat Velikonja je opozarjal bodoči odbor, da se v društvo Sokol sprejmejo samo člani, kateri imajo resno voljo, se posvetiti resnemu delu, ker le tako je mogoč procvet sokolske in državne ideje. Brat Reš iz Celja predlaga, da se vstane raz sedežev v znak sožalja smrti bratov Nj. Vel. kralja Petra I. Velikega Osvoboditelja ter Antona Kolenca in Jakšeta. Brat starosta zaključil zborovanje.

Vestnik tehničnega odbora J. S. S. Izšla je 1. do 5. številke tega vestnika s sledečo vsebino: Miroslav Ambrožič: Za naš vsesokolski zlet, 2. Tekma članic na I. jugoslov. vsesokol. zletu v Ljubljani. 3. Dr. Viktor Murnik: proste vježbe članice za I. jugoslovski vsesokolski zlet v Ljubljani 1922. 4. K zletnim prostim vajam članic. 5. K zletnim prostim vajam članov. 7. Dr. Viktor Murnik: Naprej. 8. Fernand Lagrange: Fiziologija telesnih vaj. Prevaža Miroslav Ambrožič. 9. Miroslav Ambrožič: Pokrajinski zlet v Osijeku (konec). 10. Janko Kovačič. 11. Naznanila tehničnega odbora J. S. S. 12. Raznoliterosti. Vestnik T. O. se naračja pri Jugoslovanskem Sokolskem Savezu v Ljubljani ter stane za celo leto 10 Din, za pol leta 5 Din, posamezna številka 1 Din. Pozivajmo vse brate in sestre, da se naračje na prepotrebno glasilo T. O.

Češko Sokolstvo na I. jugoslov. vsesokol. zletu. Po poročilih iz Prage se

je prijavilo do določenega termina 11.718 čeških Sokolov in Sokolic za udeležbo na I. jugoslov. vsesokol. zletu v Ljubljani. Med temi je 7223 telovadcev in 4495 netelovadcev, in sicer 7083 moških in 4582 žen. Netelovadcev moških 3264 in ženskih 1204. Kakor nam pričajo te številke vlada med češkim Sokolstvom velikansko zanimanje za naš zlet. Žalibože bode moralo predsedstvo Č. O. S. veliko število priglasenih črtati, ker ne dopušča prometne razmere tako ogromne udeležbe. Ako bi se hoteli vsi udeležiti, bi bilo potrebno 15 posebnih vlakov z 240 vagoni. Vsak udeležnik bi si moral preskrbeti vizum avstrijske republike ter bi moral plačati za to 62.50 Kč, kar znaša skupaj 125.000.000 avstrijskih kron. Predsedstvo Č. O. S. bode imelo težko nalogo določiti število udeležencev.

I. jugoslovski vsesokolski zlet. Dela na telovadišču vzlic slabemu vremenu napredujejo. Telovadišče bo stalo ogromne svote, tako n. pr. samo tribune ca 11.000.000 K. Zletni znak za člane in članice se bode pričel razpošiljati v mesecu maju na posamezna društva ozlromo župe. Posamezniki se naj ne obračajo na Savez zaradi znaka, ker ga dode edinole pri društvu, katerega člani so. Cena znaku je določena na 80 K. Znak dobi samo oni, ki je bil član katerega sokolskega društva 31. marca t. l. Oni, ki so pristopili k sokolskemu društvu po tem terminu, nimajo pravice do znaka. Član z znakom ima prost vstop k vsem prireditvam na telovadišču. in sicer na stojišče članske tribune, dalje ima pravico do prostega prenočišča in prost vstop v sokolsko razstavo ob zletnih dnevih, to je 13., 14. in 15. avgusta in prost vstop v deželni muzej. Jugoslovski Sokolski Savez ima v zalogi krasne barvaste razglednice. Pozivljamo vsa društva in Sokolstvu naklonjene trgovce, da jih naročajo pri J. S. S., Narodni dom. Cena razglednice je 2 K. pri večjih naročilih 10%-ni popust. Garancijski fond v znesku 5 Din od vsakega posameznega člana je plačala že večina žup za vsa v njih včlanjena društva. Župe, katere še niso plačale garancijskega fonda pozivljamo, da to store brez odlašanja. Posamezni člani se obračajo že sedaj na stanovanjski odsek glede privatnih stanovanj. Opozorjamo pa vse članstvo, da naj se tozadevno obrača le na svoja društva in naj potem društva oziroma župe sporoča potrebno, ker se bode posameznikom pri tako ogromnem številu udeležnikov težko ustreglo. V predzletnih dneh, to je 30. julija in 6. avgusta se vršita dva javna nastopa in sicer: dne 30. julija nastopi naraščaj iz cele države s predpisanimi prostimi vajami. isti dan se vrši tudi tekma naraščaja na telovadišču. Dne 6. avgusta je nastop srednješolskega dijaštva in vojaštva. Isti dan se vrši tudi tekma vojakov, ki bo obsegala skok v višino, skok v daljino, metanje kamena, tek na hitrost in prekoračenje tren lesenih plotov v popolni vojaški opravi. Župe in društva, ki so v sedežih posameznih garnizij, naj stopijo v stik z vojaško oblastjo ter preskrbijo po možnosti za vojake potrebne vaditelje. Sokolstvo vabi k nastopu samo vse one brate vojaške, ki se za nastop javijo prostovoljno. Vsak vojak, ki bo tekmoval, mora tekmovali v vseh panogah predpisane tekme. Isti dan, kakor vojaški nastopi tudi jugoslovensko dijaštvo iz srednjih in meščanskih šol. Tehnično vodstvo ima v rokah društvo telovadnih učiteljev za Slovenijo. Za nastop dijaštva vlada po vseh srednjih in meščanskih šolah naše države veliko zanimanje in prihajajo številne prijave. Ker so sedaj že počitnice, pridejo dijak iz počitnic za nekaj dni v Ljubljano, kjer bo vse potrebno preskrbljeno za stanovanje in prehrano dijaštva.

Sokolske potrebščine. Razne trdke ponujajo različne sokolske potrebščine, ki ne odgovarjajo predpisom saveza. Opozorjamo društva, da naročajo vse sokolske potrebščine pri sokolskih dobaviteljih, ki se morajo držati naših predpisov. Imena glej Zletni Vestnik št. 7.

Obrtni vestnik.

Blaž Zupanc:

OBRTNA PRAVA IN ZADRUGE.

II.

Komu interesentov obrtnega prava niso poznane šege in naprave »Zunfrov«, o katerih beremo lepe zgodbe

zlatih časov. Vse te naprave pa niso imele prisilnega značaja in šele leta 1883 je predpisal obrtni zakon v VII. poglavju ustanovitev zadrug, ki so obligatne skupine obrtnikov, ki izvršujejo samostojno ali kot najemniki svojo obrt. One imajo zlasti namen gojiti skupnost v povzdigo stanovske časti, pospeševati humanitarne, gospodarske in vzgojevalne namene svojih članov oziroma zadrugnih članov.

Pospeševanje humanitarnih interesentov se more gojiti potom ustanovitve zavarovalnih in podpornih skladov ali potom prevzeme posredovanja za zavarovanje pri obstoječih zavarovalnih družbah. Pospeševanje gospodarskih interesov je izvedljivo potom skupnih strojnih obratov ali z izboljšanjem obrtnih izdelkov, z obdržavanjem sirovinskih skladišč, potom skupnih prodajnic, vzorčnih skladišč, posojilnic in z odpravo nereelne konkurence. Pospeševanje vzgoje je namenjen z osnovanjem ter podporo obrtnega nadaljevalnega šolstva v strokovnem in nadaljevalnem šolanju, v razstavami itd.

Zadruga ima dolžnost: voditi pravičen pregled članov in zadrugnih pripadnikov, skrbeti za redno razmerje med delodajalci in delojemalci z ozirom na posredovanje za delo, skrbeti mora za sklepanje učnih pogodb, za redno učenje in oprostitev, potrjevati učna spričevala, skrbeti v slučaju, da se učno razmerje iz kakršnih razlogov prekine, za vpostavitve v redno razmerje. preskrbeti vajenca za slučaj obolevosti z zaščitno oskrbo, nadzorovati obrtno šolstvo, potrjevati pomočniške delavske spričevala, preskrbeti pomočniku za slučaj obolevosti zadostno oskrbo, vpostavljaati za medsebojne poravnave med obrtniki in delavskim osebjem razsodišča paziti na delavsko, učno in plačilno razmerje in nastale spore med zadrugnimi člani, odpraviti navade, šege in novotarije, ki nasprotujejo reelnemu tekmovanju in sestavljati vsako leto poročilo o dogodkih, ki imajo bistvo za sestavo obrtne statistike.

Razven rednih poročil oblasti in obrtni zbornici zamorejo zadruga zahtevati v tem oziru iz lastnega nagiba javne urade za pospeševanje svojih namenov.

Zadruga so toraj zakonite stanovske organizacije ali nekaka vez med obrtnikom in oblastjo z lastno avtonomijo. V velikih slučajih se ne pozna razlika med obrtno zadrugo in med obrtnim društvom. Za razumevanje iste povdarjam, da je obrtno društvo osnovano na podlagi društvenega zakona od 15. novembra 1867 dz. št. 134 in ima vse pravice in dolžnosti društva, ustanovi se zavarovanje obrtniških stremiljenj tam, kjer je dovolj stanovskih interesentov, sposobnih voditeljev in članov. Društvo se more pečati tudi s politiko in nima nikakega avtonomnega značaja.

Obrtna zadruga, osnovana na podlagi § 106 obrtne novele od 15. marca 1883, ki je kod delna izpopolnitev zakona od 20. decembra 1859 dz. št. 227 uveljavljena sedaj z obrtnim redom od 5. februarja 1907 dz. št. 26 v § 106 v 7. poglavju in je istotako v § 99 Srbskega obrtnega zakona od 29. julija 1910 - h kateremu se hočem še vrniti - kot esnaf zasigurana je v navedenih zakonih zajamčena zakonita avtonomna oblast in se od društva razlikuje v tem, da je zadruga obvezna medtem ko je društvo prosta organizacija. To se naj razlikuje kot predpogoj razumevanja.

Obvezni značaj se zrcali v tem, da je vsakdo, ki izvršuje samostojno ali kot najemnik kakšno obrt, prisiljen, biti član tiste zadruga, ki obstoja v dotičnem kraju za dotično obrt. Obveznost je izražena v tem, da ni dopuščeno obrtniku po njegovi lastni volji, če hoče zadrugi pristopiti ali ne, kakor to lahko stori pri obrtnem društvu, ampak vsak obrtnik postane s obrtno prijavo že član pristojne zadruga, iz katere ne moreovoljno izstopiti, kakor tudi ni niti zadruga, niti kdo drugi upravičen, sklepati o odklonitvi ali izključitvi, temveč je postal član zadruga, ki je za dotično obrt ustanovljena, že apriori. Obrtni red pravi: Kdor izvršuje v okraju zadruga obrt samostojno ali kot najemnik, postane že z nastopom obrta - to je z dnem prijave - član zadruga in ima s tem spolniti vse obveznosti. Član zadruga ostane vsakdo tako dolgo,

dokler ni obrti odložil. Članstvo je integrarni del stalnosti, katere se more samo zakonito pridobiti ali izgubiti.

Zadruga je toraj obligatna vez med obrtniki in za vsako obrt mora obstojati prikladna zadruga, oziroma bi se moral v kraju, kjer ni primerne zadruga, priklopiti od deželne oblasti obrtnik tisti zadrugi, katere obsega okoliš takega obrta. Iz tega sledi jasno, da more obstojati za eno obrt v istem okraju le ena zadruga.

(Dalje prih.)

»Petovla« usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuju je imela svoj I. redni občni zbor dne 19. tm. v prostorih Ljubljanske kreditne banke v Ljubljani, kjer ima svoj sedež. Iz poslovnega poročila je posneti, da se to novo podjetje povsem lepo razvija. V prvem poslovnem letu se je razširila usnjarska za vegetabilno strojenje, uredila se je moderna tovarna za kromovo strojenje, tovarna za čevlje, oddelek za izdelovanje gamaš, torbic in fine galanterije. Že v prvem letu je podjetje napredovalo tako, da je moglo prevzeti veliko dobavo čevljev za našo vojsko. Izdelki gamašnega in galanterijskega oddelka so že dobro uvedeni v celi državi. Podjetje, ki je v začetku leta 1921 dajalo zaslužek 183 delavcem, je imelo koncem leta 1921 zaposlenih že 406 delavcev. Tovarna za čevlje je urejena za dnevno produkcijo do 1000 parov, tovarna za usnje more strojiti letno do 150 vagonov velikih kož, kromova strojarna do 150.000 drobnih kož; gamašni oddelek izdeluje letno čez 20.000 parov gamaš. Tako je tej domači industriji zasigurana podlaga za nadaljni razvoj. Po dotaciji rezervnega sklada, ustanovitve podpornega fonda za uslužbenca in zakonitih odpisov se je sklenilo, izplačati delničarjem 6% dividendo, to je 24 na vsako delnico.

Dijaški kotiček.

Družina »Sloga«. Tekom velikonočnih počitnic so naši tovariši nabrali lepo svoto denarja za prekmursko knjižnico v Murski Soboti in sicer: Gorinšek in Koser v Slov. Bistrici 625 K. Rosanov in Zorko v Rogatcu in v Rog. Slatini 1200 K, Salmič in Zorko Vlado v Konjicah 300 K in Prislav v Gornjem gradu 100 K. Družina »Sloga« se najtopleje zahvaljuje vsem poštrevovalnim darovalcem. Lepo prosimo vse one, posebno denarne zavode, da nam pole, katere smo razposlali v svrhu nabiranja, blagovoljijo nemudoma vrniti in to tudi v slučaju, ako niso dosegle uspeha. V R.

Narodno gospodarstvo.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Dne 24. t. m. se je vršil v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani, 22seti redni občni zbor Ljubljanske kreditne banke, ki se ga je udeležilo znatno število delničarjev, ki so zastopali 64.220 delnic, torej nad polovico celokupne delniške glavnice. Vsled boleznj sicer navzočega predsednika dr. Ivana Tavčarja je prevzel vodstvo občnega zbora podpredsednik dr. Karel Triller, ki se je v pozdravnem govoru predvsem spominjal v toplih besedah sedemdesetletnjega sedanjega predsednika dr. Ivana Tavčarja in bivšega dolgoletnega predsednika pokrajinskega namestnika Ivana Hribarja, kojih zasluge za razvoj in današnjo moč zavoda so neoporenljive. Nato je prišel k poročilu o delovanju zavoda in ugotovil velik razmah in napredek, ki ga zabeležuj banka v minolem poslovnem letu. Omenil je, da je banka pri najstrožjem izogibanju vsake špekulacije na lastni račun pazila strogo na največjo likvidnost in mobilnost svojih sredstev. Banka je v minulem letu delovala samo oziroma v zvezi z drugimi zavodi pri nacionalizaciji in ustanovitvi raznih že obstoječih in mnogih na novo utemeljenih industrijskih podjetij, imela pa tudi sicer priliko z dovoljenjem primeren kreditov podpirati najizdatneje trgovino, obrt in industrijo. Posebno razveseljivo za banko — ker priča o velikem zaupanju do nje — je izdatno naraščanje tujih banki zaupnih sredstev, ki dosega skoraj vsoto 1000 milijonov kron. V nadaljevanju svojega govora se je predsednik spominjal preminulih članov predstojništva v Gorici in Celju dr. Alojzija Frankota in Antona Kolenca in ob zaključku povdarjal, da gre zahvala za

izkazani uspeh zlasti spretnemu, smotrenemu in nesebičnemu vodstvu ravnateljstva in pridnemu, vestnemu in nemornemu delu uradništva.

Na občnem zboru se je na predlog nadzorstva izrekel upravnemu svetu absolutorij, istočasno pa izrekla ravnateljstvu in uradništvu zahvala.

Delničarjem predložena bilanca izkazuje sledeče postavke v milijonih, poleg katerih navajamo napredek napram letu 1920.

Aktive: Blagajna 23 milijonov (za 4 milijone več), valute 2 milijona, mentice 47 milijonov (za 30 milijonov več), vrednostni papirji za 71 milijonov (za 24 milijonov več), dolžniki 819 milijonov (za 248 milijonov več), realitete 4 milijone (za 1 milijon več), inventar 0,6 milijona, konzorcijsni računi 33 milijonov (za 11 milijonov več). Ostala aktiva in predhodne postavke 37 milijonov, skupna vsota aktiv 1095 milijonov.

Passive: Glavnica 50 milijonov, rezerve 41 milijonov (za 2 in pol milijona več), pokojninski sklad 2 in pol milijona, vloge na knjižice 170 milijonov (za 73 milijonov več), upniki 787 milijonov (za 424 milijonov več), transitive obresti K 416.000, neizplačana dividenda 219.000 kron, prehodne postavke, reeskont in ostala pasiva 23 milijonov. Čisti dobiček všteti prenos iz leta 1920, v znesku K 336.792,35 znaša K 13.209.959,29 (za K 3.330.000 več kot leta 1920).

Račun izgube in dobička izkazuje kot celotne prejemke K 31.633.200.— za 10 in pol milijona več, od katerih odpade na donos obresti K 17.623.815.— (8 milijonov več), na iznos bančnih poslov K 13.549.580.— (3 in pol milijona več), na iznos realitet K 123.012.— in na prenos dobička iz leta 1920, K 336.792. Prejemkom stoji nasproti izdatki za upravne stroške K 2.684.868.— (1 milijon več), za plače K 11.301.922.— (5 milijonov več), odpis inventarja K 66.584,33.

Občni zbor je določil iz čistega dobička poleg statutarnih taktijem upravnemu svetu in nadzorstvu K 7.500.000.—, za izplačilo 15 odst. dividende, K 2.500.000 za dotacijo rezerv, K 1.000.000.— za dotacijo pokojninskemu skladu, K 400.000 za remuneracijo uradništvu. Ostanek K 622.642,59 se prenese na novi račun.

Izplačevanje 15 odst. dividende za leto 1921. in sicer proti kuponu št. 21. v znesku 60 kron na delnico se vrši počenši s 25. aprilom tl. pri centrali banke v Ljubljani in podružnicah v Brežicah, Celju, Gorici, Kranju, Mariboru, Novem Sadu, Ptuj, Sarajevu, Splitu in Trstu, nadalje pri Hrvatsko-slavonski zemaljski hipotekarni banki v Zagrebu, pri Živnostenski banki v Pragi in njeni podružnici na Dunaju.

Nadalje je pooblastil občni zbor upravni svet, da prevede v lastnem delokrogu v primernem času zvišanje delniške glavnice od 50 milijonov na 100 milijonov kron.

Pri dopolnilnih volitvah v upravni svet so bili zopet izvoljeni gg. dr. Ivan Tavčar, Leon Souvan in Andrej Jakl. V nadzorstvo so bili izvoljeni gg. Evgen Legat, dr. Peter DeFranceschi, Avgust Jenko, Fran Pretnar in Anton Škof.

Izstopivšima članoma upravnega sveta gg. arhitektu Franu Krasnyju in Gabrijelu Jelovšku ter bivšemu članu nadzorstva banke dr. Franu Černetu je bila izrečena za njihovo dolgoletno sodelovanje pri banki zahvala. Primeri v številkah.

»VINARIA«, DELNIŠKA DRUŽBA VINOGRADNIKOV V PTUJU.

se je ustanovila na ustanovnem občnem zboru dne 2. aprila. S tem se je končno izvršila nacionalizacija podjetja »Weinbaugenossenschaft in Pettau, Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung«. Nova delniška družba ima namen, da izvede organizacijo vseh domačih vinogradnikov. Da se ji bo to nedvomno posrečilo, je pokazal že ustanovni občni zbor, na katerem se je zbralo skoro sto najodličnejših vinogradnikov ptujskega, ormoškega in ljutomerskega okraja. Kot delničarji so pristopili v velikem številu zlasti

tudi naši kmetje in s tem pokazali, da imajo razumevanje za skupno delo. Nova delniška družba noče biti navadno špekulativno podjetje, temveč hoče tvoriti zdravo podlago za razvoj vinogradništva, skoraj najvažnejše gospodarske panoge v Sloveniji. V velikih kletah se naj zbira najboljša vino ljutomerskih, ormoških, haloških in drugih slovenskih gor; tu se naj domače vino v najboljši obliki spravi na trg. Le potom močne organizacije vinogradnikov bo mogoče pridobiti izvrstnemu vinskemu pridelku še vedno premalo znanih vinorodnih krajev Slovenije veljavo; katero v resnici zasluži. Samo potom te organizacije je mogoče delovati za izvoz našega vina v inozemstvo. Jugoslavija pridelala mnogo več vina kakor se ga more, in kakor bi se ga smelo porabiti doma. Vino mora postati naš važni izvozni predmet.

Ti razlogi so bili merodajni za ustanovitev družbe. Zadruga zveza v Celju ter Hranilno in posojilno društvo v Ptuj ste akcijo iz teh splošnih vidikov krepko podpirali. Deln. glavnica, ki znaša začasno samo 3.000.000 K, se poviša v kratkem na 5.000.000 K ter stopnjema do 10.000.000 K. Na občnem zboru so bili izvoljeni v upravni svet sledeči gospodje: dr. Bela Štuhec, zdravnik in posestnik v Ptuj (predsednik), Fran Majcen, upravitelj vinogradniških posestev štajerske hranilnice v Podlehniku (podpredsednik), dr. Anton Božič, odvetnik in posestnik v Celju kot zastopnik Zadruga zveze, Lovro Petovar, veleposestnik v Ivanjkovcih, Anton Jurca, veletrgovca v Ptuj, dr. Ivan Ferenc, odvetnik in posestnik v Ptuj, Ignac Vindiš, veleposestnik na Bregu pri Ptuj, Jakob Zadravec, veleposestnik v Središču, Ivan Perko, posestnik v Ptuj.

V nadzorstvo so se izvolili gospodje: dr. Fran Jurtela, odvetnik in načelnik Hranilnega in posojilnega društva v Ptuj, Janko Lesničar, ravnatelj Zadruga zveze v Celju, Ivan Steudte star., posestnik v Ptuj, Anton Puklavc, ravnatelj vinarske in sadjarske šole v Mariboru, Jakob Klemenčič, posestnik v Središču.

Upravni svet in nadzorstvo je vsestransko tako sestavljeno, da smemo upravičeno prerokovati družbi najlepšo bodočnost.

SPOMENICA

Zveze industrijev na slovenskem ozemlju Kraljevine SHS v Ljubljani.

(Dalje.)

Dodatno k izvajanjem naše spomenice in v ilustracijo davčnih bremen, koja nosi naše podjetništvo, si usojamo navesti sledeči konkretni primer, vzeti iz realnih razmer.

Na Kranjskem obstoja industrijsko podjetje, družba z omejeno zavezo, ki ima osnovno glavnico nad en milijon K. Podjetje je izkazalo v letu 1920. prometa ravno K 20.000.000.—, čistega dobička pa K 1.000.000.—. Na obrtnem davku z dokladami je družba v zadevnem bilančnem letu plačala K 400.000.—. Pripominja se, da ima družba le dva družabnika.

Za leto 1921. je plačala družba davke tako-le:

a) Bilančni dobiček K 1.000.000.—; k temu je prišteti še v bilančnem letu plačani obrtni davek z dokladami 400.000 kron, torej znaša odmerena podlaga kron 1.400.000.—.

b) Od te odmerne podlage se računajo sledeči državni davki:

aa) 10% na posebno pridobitina K 140.000.—, bb) 90% ni enotni državni pribitek K 126.000.—, cc) 80% ni rentabilni pribitek K 112.000.—, dd) invalidski davek K 75.600.—. Državni davki znašajo K 453.600.—.

Poleg državnih davkov se plačujejo avtonomne doklade. V danem primeru se te računajo z 200%. (Izrečno pa pripominjamo, da imamo v dokaj občinah avtonomne doklade po 300% do 500%. v posameznih občinah še celo višje.)

Kakor navedeno, znašajo v našem primeru državni davki K 453.600.—, na avtonomnih dokladah od posebne pri-

dobnine K 280.000.—, skupaj K 733.600.—.

Tedaj odpadejo na izkazani bilančni dobiček družbe davčna bremena, ki znašajo nad 70% bilančnega dobička.

S tem pa davčna bremena podjetja še niso izčrpano računana. Vsak obeh družabnikov plača še od svojega deleža na bilančnem dobičku dohodnino. Ker participirata družabnika na bilančnem dobičku s polovico, plača vsak:

a) na dohodnini K 31.460.—, b) na samski dokladi K 4.719.—, c) na vojni dokladi K 43.414,80, skupaj 79 tisoč 593 K 80 v.

Skupno plačata oba družabnika na teh davkih še K 159.187,60.

Kakor po navedenem razvidno, plačuje pri bilančnem dobičku v višini kron 1.000.000.— na davkih družba 733.600 K in družabnika na dohodnini K 159.187,60 torej vzame država od navedenega dobička na davkih K 892.787,60 ali blizu 90% bilančnega dobička.

V danem primeru se davek na poslovnih promet ni pravočasno vplačal in ga je davčna oblast naknadno predpisala in to z 1% od prometa, tedaj 200.000 kron. Iz navedenega je razvidno, da ni ostalo družbi, oziroma družabnikom od bilančnega dobička ničesar, marveč sta doplačala še iz svojega.

Obdačenje bilančnega dobička.

V istini so davščine naravnost neznosne in konsumirajo v najugodnejšem slučaju nad 60% do 70% čistega letnega bilančnega dobička, ako pa se vpoštevata še dohodnina, celo 70% do 80% od bilančnega uspeha podjetja. Take povsem nezdružive razmere so mogle nastati le vsled tega, ker finančna uprava vpeljuje nove davke, ne da bi pravočasno zaslišala strokovne organizacije in ne da bi ugotovila, v koliko da že obstoječi davki konsumirajo vsakokratni uspeh podjetij. Zaradi tega pa je tudi povsem nedopustno, da bi se, kakor se je nekod namiguje, državni davki še povišali v izdatni meri. Ako finančna uprava dejansko vpelje nove poviške na davke, bo kratkoročno uničila vso industrijsko podjetnost in vso industrijo.

Zato smatramo, da naj se nemudoma skliče anketa, ki naj izčrpano in vestno prouči obstoječe davke in ugotovi, kako da ti davki danes obremenjujejo podjetja.

(Konec prth.)

Kontrola čistote zlata in srebra. Po naredbi min. trgovine od 27. febr. tl. odrejeni so posebni predpisi za kontrolo čistote zlata in srebra v naši državi. Urad, ki bodo ta posel opravljali, se ustanovijo pod imenom »Kontrola dragocenih kovin« v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu, Splitu, Subotici, Skoplju, Prizrenu, Celju, Banjaluki, Mostarju in Kotoru. Pregled uvoženih dragocenosti vršil se bo samo v Beogradu, Sarajevu, Splitu in Celju.

Žigi za zlato za večje domače izdelke so: Solnce v krogu I. (0,750 zlata); glava Miloša Obilića II. (0,583). Za manjše domače izdelke: dve ptici z vejico v sredini I. (0,750); levova glava z odprtim žrelom II. (0,583). Za tuje izdelke prve čistote: meč med dvema vejicama lovora (0,750). Za izdelke druge čistote bokal (0,583).

Žigi za srebro za večje domače izdelke so: Mlaj, ki obdaja peterokrako zvezdo I. (0,800 srebra), mrjaščeva glava v kvadratu z zaokroženimi ogli II. (0,750). Za manjše domače izdelke: merkurjeva palica I. (0,900), ovnova glava II. (0,800), krokarjeva glava III. (0,750). Za tuje izdelke: konjska glava I. (0,800), krona II. (0,750). — Znaki kontrolnih uradov so arabske številke in sicer imajo uradi sledeče številke: Beograd 1, Zagreb 2, Celje 3, Sarajevo 4, Split 5, Skopje 6, Subotica 7, Ljubljana 8, Mostar 9, Banjaluka 10, Kotor 11, Prizren 12. Na ta način bo vsakdo vedel, kje je bila kontrola izvršena. S temi številkami bodo označeni tudi postranski deli zlatin in srebrnin. Proizvajalci, ki v naši kraljevini predelujejo zlato in srebro, morajo na svoje izdelke pritisniti tudi lastne žige in znake (začetne črke imena ali priimka). Prodajalci in proiz-

vajalci zlatnine in srebrnine morajo, predno pričnejo svojo obrt, javiti najbližjemu kontrolnemu uradu kraj svoje delavnice. Prehodno žigosanje predmetov, ki so bili prej izgotovljeni, traja od 1. 4. 1922 do 30. 9. 1923. Potem roku bodo zamudniki v smislu te odredbe zakonito kaznovani. V vsaki trgovini zlata in srebra mora biti kupcu na razpolago naredba za izvršitev zakona o kontroli zlata in srebra v naši državi, v kateri so naslikani tudi vsi prej omenjeni žigi.

Dnevna kronika.

Prihodnja številka »Nove Dobe« radi praznovanja 1. maja izide šele v četrtek.

BANKE V CELJU DNE 1. MAJA KOT OBIČAJNO, NE BODO POSLOVALE.

Iz seje višjega šolskega sveta. Na deški meščanski šoli v Celju so bili imenovani gg. Mirko Kovač, Ivan Černež in Josip Grašar. Mesto učitelja petje in glasbe se na novo razpiše. — Na deški meščanski šoli v Mariboru se je oddala učiteljska služba g. Vikt. Rodetu, Jos. Poljancu, Jos. Lampetu, služba za petje in glasbo pa g. Viljemu Sušteršiču. — Na dekliških meščanskih šolah v Mariboru so dobile mesta gg.: Marija Rozman, Ana Petelin in Ljudmila Poljanec, mesto kot učiteljica ročnih del pa g. Beatrika Sedevčič. Ostala mesta se deloma na novo razpišejo, deloma pa se imenovanje odloži, ker so kompetenti Primorci, za katere mora pokrajinska uprava še izdati oficijelno dovoljenje, da se namestijo v Slovenijo. — Oddaja službenih mest v mariborski oblasti. Mesto otroške vrtarice v Dolnji Lendavi je dobila Franja Gorišek-Malova, mesto učiteljice v Mozirju Amalija Ločičnik, mesto učiteljice v Čadramu Dragica Brglez-Kosi, mesto nadučiteljice na I. dekliški osnovni šoli v Mariboru Amalija Vobič, mesto učitelja v Jarenini Vladimir Skrbinšek, mesto nadučitelja v Račah Ivan Mohorko, mesto učiteljice ženskih ročnih del v St. Ilju pod Turjakom, Smiklavžu in St. Vidu nad Valdekom Marija Pirnat, mesto nadučitelja na Bregu pri Ptuj Fran Cvetko, mesto učitelja pri Sv. Rupertu v Slov. gor. Fran Jakopc, v Brežicah Josip Jerše, pri Sv. Petru pod Sv. Gorami pa Hedka Lovrec. — Oddaja nadučiteljskega mesta v Framu, na okoliški šoli v Celju in učiteljskega mesta pri Sv. Marjeti ob Pesnici se odloži, oziroma vrne v izpolnitev predloga, mesto učiteljice ženskih ročnih del pri Sv. Tomažu in na Runču in mesto učiteljice pri Sv. Rupertu v Slov. goricah se znova razpiše.

V Hrastniku je umrl na Vel. noč, prejšnja leta daleč poznani pos. in župan, sedaj poštar v pok. g. Ignac Odoar. Vsa je bil gostoljubno in priazno sprejet na bivšem njegovem domu. Dosegel je zelo visoko starost 76 let. Večnaja mu pamiat!

V Dobrni je umrl po dolgi in mučni boleznini orožnik Juro Škoberne. Bolezen si je nakopal v službi — star je bil komaj 30 let. R. I. P.

Hidrotehniška oddelka v Celju in Mariboru. V področju gradbene direkcije v Ljubljani se osnujeta dva hidrotehniška oddelka, eden s sedežem v Celju, drugi s sedežem v Mariboru. V delokrog celjskega hidrotehniškega oddelka spadajo okr. glavarstva Celje, Konjice, Brežice, Krško, sodni okraj Šoštanj okr. glavarstva Slovenjgradec in sodni okraj Rogatec okrajnega glavarstva Ptuj; v delokrog mariborskega hidrotehniškega oddelka pa okrajno glavarstvo Maribor, Prevalje, Slovenjgradec brez sodnega okraja Šoštanj, Ptuj brez Rogatca, Ljutomer in Murska Sobota.

Ciril - Metodova podružnica za Grobelno in okolico ima dne 7. maja ob 3. uri svoj občni zbor v gostilni Tonička Narata v St. Vidu. Pridite v obilnem številu in ob vsakem vremenu! Na svetenje!

Draginjske doklade državnih nameščencev (upokojencev). Fin. min. je odredilo z brzojavnim odlokom izplačilo

Salma.

Neobrabljive
kavčukpete
za čevlje

drugega obroka difference na zvišane draginjske doklade za dobo od januarja do incl. marca t. j. še za nadaljnjih 45 dni. S tem je vprašanje končno povoljno rešeno. Aktivnim drž. uslužbencem se ta difference po možnosti nakaže ob enem z osebnimi prejemki za maj ali le s prav neznatno zamudo. Nakazilo difference za upokojece se bo pa vsekakor za nekoliko dni zakasnilo, ker je do 1. maja tehnično neizvedljivo.

Nove menične golice (blanketi). 1. maja t. oddana bo v promet nova izdaja meničnih golic, ki bo veljavna za vso kraljevino. Zamena starih menic mora biti izvršena do 1. avgusta t. Stare menice se lahko uporabljajo še do 1. jun. t. **Jugoslav. akad. društvo »Triglav«** v Zagrebu vprižori dne 13. maja v Zalcu pri Celju A. Funtekovo dramo »Tekma« in koncert društvenega pevskega zbora. Po programu prosta zabava. Prosimo Savinjske in okoličane — posebno pa g. starejšine, da se v čim večji številni udeležijo naše prireditve. Odbor.

Pobuna v 48. pešpolku. »Politika« 26. t. m. prinaša iz Plevja poročilo o pobuni 48. pešpolka, v katerem je izključno hrvatsko moštvo. Povzročili so jo agitatorji, ki so pogosto prihajali iz Zagreba ter nagovarjali moštvo, naj pusti službo in se vrne na Hrvatsko. Zaročniki so se dogovorili, da bodi 25. april odločilni dan, ki se naznani s strelom puške na dvorišču vojašnice. Na dogovorjen strel je res mnogo vojakov pridrvelo na dvorišče in potem zapustilo vojašnico. Pri tej priliki je bilo oddanih kakih 300 puškinih strel, žrtev ni bilo. Moštvo se je vrnilo deloma izlepa, deloma izgrda ter izjavilo, da ni imelo namena upirati se, le hotelo je iti domov, kjer bi nadalje opravljali vojaško službo.

Velika tatvina dragocenosti. V Zomboru je bila v sredo popoldne izvršena velika tatvina v zlatarski trgovini Beje Wagnerja. Ukradenih je bilo raznih dragocenosti v vrednosti 200.000 Din. Vtornilce zasledujejo z vsem policijskim aparatom.

Vatikan proti nam. Beograjska »Samouprava« poroča iz Dalmacije, da je bil dosedanji zadrski škof doktor Vicko Puljiš izmenjan in imenovan na njegovo mesto Italijan msgr. Borsatti. Dr. Puljiš je dobil naslov »nadškof poniški«. Izmenjo na zadrski škofovski stolici so že pred nekaj meseci zahtevali fašisti in Vatikan jim je seveda z veseljem ustreget.

Lepa dedščina. Mizar Franc Milošević v Splitu je prejel te dni poročilo, da mu je umrl stric v Ameriki, ki mu je zapustil 40.000 dolarjev, kar znaša v našem denarju tri milijone dinarjev. Milošević odpotuje v Ameriko, da osebno prevzame dedščino.

O statistiki kraljevine SHS. O velikosti in prebivalstvu naše države so se tekom zadnjih mesecev ponovno objavljali v dnevnem časopisu podatki na podlagi rezultatov zadnjega štetja z dne 31. januarja 1921. Ti podatki

pa so bili deloma nepopolni, ne da bi se občinstvo opozorilo na nepopolnosti; zato povzročajo zmotne predstave, ki se pričenejo stabilizirati. Zdi se nam tedaj potrebno, da podamo končni rezultat.

Potemtakem nam je računati v celi naši Dalmaciji blizu 598.069 prebivalcev, v celi Jugoslaviji 11.903.914 prebivalcev. K temu pride še nekoliko tisočev v korekturah na albanski meji, tako da znaša celokupno prebivalstvo naše kraljevine nekako okroglo 12 milijonov. To število moramo smatrati kot definitivno zaokroženo vsoto.

Naposled naj sledijo še definitivne številke za nekatera največja mesta. Največ ljudi ima Beograd, to je 1.117.740; na drugem mestu je Zagreb s 108.338 prebivalci in na tretjem mestu Subotica s 101.857 prebivalci; drugačne številke ne odgovarjajo resnici. Na četrtem mestu sledi Sarajevu s 60.087 prebivalci, nato Ljubljana s 53.306, dalje Skopje z 41.066, Novi Sad z 39.147, Osijek z 34.412, Split z 31.542, Sombor 31.335, Senta 30.697, Maribor 30.641 in Bitolj z 28.418 prebivalci.

Podpisana društva izjavljajo, da ne soglašajo z mnenjem gotovega dela javnosti, češ, da je treba nastopati napram tukajšnjim Nemcem plemenito in vsled tega: 1. prirediti gotove prireditve v Unioni, ker Nemci v Narodni dom ne grejo, 2. vabiti Nemce k takim prireditvam oficijelno in pri tem vendar reflektirati na Slovence, ki se, če so zavedni, čutijo s tem ponižane in zapostavljene. Za društva: Sokol, Čitalnica, Kolo jugoslovenskih sester, Celjsko pevsko društvo. Za Kolo jugoslov. sester: Marica Serbec, tč. predsednica. Sokolsko društvo v Celju: Dr. Milko Hrašovec, tč. podstarosta; F. Čepin, tč. tajnik. Celjsko pevsko društvo: Anton Misja, tč. tajnik; Dr. Gv. Serbec, tč. predsednik. Čitalnica v Celju: F. Čepin, tč. tajnik, Dr. Jos. Serbec, tč. predsednik.

Borza 28. aprila:
Wien 3,70—3,80, Berlin 102—104, Budapest 38, Milano 14,80—15,60, London 12,24—13,00, New York 27,6, Paris 26,20—27,75, Praga 5,68—5,92, Carih 55. Notica naše krone v Cürihu 1,80. Tendence mirna, dosti blaga. Kurzi se zopet stabilizirajo.

Lastnica in izdajateljica:
Zvezna tiskarna v Celju.
Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimic.
Tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Dobermanska psica
stara 7 mesecev čisto krvne pasme se proda pri Pavel Zabukošek, Mariborska c. 1.

ZAHTEVAJTE V VSEH TRAFIKAH IN DRUGIH TRGOVINAH SAMO VŽIGALICE CMD! ZAVRAČAJTE VSE DRUGE IZDELKE!

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot KOSMETIKUM

za nego zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega in čistečega osvežujočega delovanja najboljšega učinka. Ravno tako je priljubljen kot krepko blago delujoče in

vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje

hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kakor pa Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanih. Z zamotom in poštnino za vsakoga 3 dvojnat ali 1 špeciialna steklenica 72 K

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 špec. steklenice . . . 300 K
24 » » 8 » » . . . 570 K
36 » » 12 » » . . . 800 K
POŠTINE PROSTO na Vašo pošto. Kdor denar naprej pošlje, dobi še popust v naravi.
PRIMOT: Elsa obliž za kurja očesa 8 K in K 12; Elsa mentolni klinčci 16 K, Elsa posipalni prašek 12 K, Pravo Elsa ribje olje 80 K, Elsa voda za usta 48 K, Elsa kolonska voda 60 K, Elsa šumskimiris 60 K, Glycerin 16 in 60 K, Lysol, Lysoform 48 K, Kineski čaj 4 K, Elsa mirisni prašek 16 K, Strup za podgane in miši po 16 in 20 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
STUBICA Dolnja, Elsa trg št. 356, Hrvaško.

JETIKA!

Strokovni zdravnik za pljučne bolezni **dr. Pečnik** ordinira z izjemo torka in petka v St. Jurju ob j. z. Kupite tudi njegove 3 knjige. Navodila, kako do zdravja priti, ozdraviti.

Sprejme se čedna **načakarica,**

katera je že v večjih gostilnah servirala. Naslov pove posredovalka Sager v Celju, 435 Aleksandrova ul. št. 9. 2—2

Gostilničarji, kavarnarji se pozivljajo, da se udeležijo vsi **ustanovnega**

občnega zbora Gostilničarskega zaveza

kateri se vrši dne 1. maja ob 9. uri predpoldne v gostilni tov. gosp. Božiča na Bregu pri Celju.

Spored: Ob pol 8. uri sprejem gostov na kolodvoru; ob 9. uri zborovanje na Bregu (na Škarpi); ob 12. uri skupni obed pri Hotel Balkanu; ob 4. uri popoldne skupni izlet k Grenadirju.

Ker je zborovanje jako važno, naj se ga vsak udeleži.

Za pripravljalni odbor zaveza **načelstvo.**

Naznanilo.

Vsem trgovcem, modistkam in cenj. občinstvu naznanjam, da sem otvoril zalogo **s klobuki in slamniki** v Celju, Gosposka ulica št. 4. 45—9

Franc Cerar, tovarna klobukov in slamnikov v Domžalah

Vrtne nasade

(Pflanzen) **zelje, ohrovt** i. dr. prodaja 100 kom. po 20 kron vrtnarstvo v Rimskih Toplicah. 440

Dražbeni oklic.

Dne 7. maja 1922 popoldne ob 14. uri v Starem trgu št. 2 (župnišče) pri Slovenjgradcu se

bo prodal harmonij.

Izključna cena 6000 K. K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri; medtem si harmonij lahko vsak ogleda. Okrajno sodišče v Slovenjgradcu, dne 14. aprila 1922. 441

Prostovoljna dražbena prodaja

V sredo, dne 3. maja se bo **prodajalo pohištvo, obleka, perilo**

in druge različne stvari v Vodnikovi ulici št. 5. Začetek dražbe ob 9. uri popoldne.

Odtekel je pes

pasme **„Doberman“** (črne barve), šest mesecev star, sliši na ime »Rolf«. Pred nakupom se svari. Sporočila naj se naslavlja na **„Tkalnico“**, pošta Sv. Pavel pri Preboldu proti nagradi.

Jajca

bisernih kokoši (Perlhühner) komad po 8 kron se dobe pri Brezovniku v Vojniku. 425

Drago Cerlini Celje, Glavni trg št. 17.

Industrija kravaf, samoveznic

in

drugih modnih predmetov.

Točna postrežba!

Eksport.

Točna postrežba!

Izdeluje vsakovrstne kravate, moške pase, samoveznice itd. od najpriprostejše do najfinejše vrste.

Eksport po celem kraljestvu.

Tovarna zlatnine in srebrnine. — Veliko skladišče raznovrstnih žepnih in zidnih ur

GATEJ & COMP.

d. z o. z.

Zaloga: **CELJE** Tovarna:
Cankarjeva ul. 4 Gaberje štev. 18

Proda se

8 mescev stari čistokrvni doberman psi, sladka krma, slama, sušinka, krompir, tipov les in drevje. Ponudbe v Celje, 476 Gaberje 21. 1

1-2 učenca

za boljša mehanikarska dela sprejme takoj »Zlatarka« d. d. v Celju.

Andrej Oset

332 Maribor 10-9
Aleksandrova c. 57 Telefon 88
trgovina z deželnimi pridelki, drvmi, premogom ter vinom se priporoča za nakup in prodajo po najugodnejših cenah.
Brzjav: Andrej Oset Maribor.

Hišo

470 1
majhno z nekaj zemlje v bližini mesta iščem za kupiti ali pa na 5 ali več let v najem vzeti. Naslov v upravi lista.

Viničar

oženjen brez otrok dobi takoj službo v celjski okolici. Naslov v upravi. 469 3-1.

Sprejme se takoj v službo hranilnični praktikant

z adjutantom po dogovoru. — Prošnje, opremljene z dokazili popolne trgovskošolske izobrazbe in z drugimi osebnimi podatki sprejema do 5. maja Mestna hranilnica Celje.

K o s e

in razno železnino

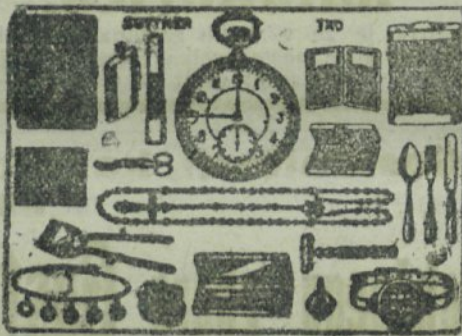
Specerijsko blago

po najnižjih cenah priporoča

Josip Jagodič
472 1 Glavni trg.

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnena, ako si preskrbite uro iz znane urarske tvrdke **Suttner**.

Prihranite si popraviljanja in tudi jezo. Najfinjša ure iz nikla, srebra, tula, zlata itd. **Naročne ure.** 228 13-8

Bogata izbira verižic, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra vsake vrste. Zahtevajte cenik s slikami od **Tvorniške tvrdke H. SUTTNER Ljubljana št. 983.**

Pošljite samo 1 dinar za stroške, ako želite, da se Vam pošlje brezplačno veliki katalog. 190

Priporoča se 10-8

Janko Božič, Celje

zraven gostilne »Branibor«.

Špecerija, kolonijalno blago in dež. pridelki!

Cene zmerno. Postrežba točna.

Priporočam Gavrillovičevo salamo, 1/2 emendolski in trapistovski sir, sardine, sardele, konzerve mesnate, najfinejše namizno in bučno olje, čokolado, najfinejšo strd, delikatesno slanino, pristne kranjske klobase ter vse drugo špecerijsko in delikatesno blago

Karol Loibner

Celje, Kralja Petra cesta štev. 17.

RESTAVRACIJA

NARODNI DOM

Uljudno priporoča vedno sveže, dobro marčno pivo, pristna, cena vina in pa najboljšo kuhinjo po najnižjih cenah.

CELJE

Za obilen obisk se priporočata Karol in Pepca Perc

 Generalno zastopstvo za Slovenijo

... v številni Prekmurje in Medijmurje ...

Jugoslovanska nafta d. d., Zagreb

pri Zvezi slovenskih trgovcev v Celju

**Petrolej, bencin, plinovo
ter razna mineralna ma-
zilna olja, iz mineralne ra-
finerije d. d., na Reki. ::**

Tvrdba Petek & drug, Celje

ima v zalogi po zelo znižanih cenah vso špecerijsko in kolonijalno blago kakor tudi deželne pridelke, oves, koruzo in fino moko iz Banaških mlinov.

Najboljše in najcenejše kupite, suknjo, volneno in platneno blago za gospode in dame, vsa-ko vrstne krojaške potrebščine kakor velika zaloga oblek za moške in dečke pri tvrdki

== Ivan ==
Mastnak
Celje Kralja Petra 18
cesta štev.

Najboljša dalmatinska
VINA
po zelo nizki ceni se dobivajo samo pri tvrdki
J. P. Matković
Celje, Glavni trg štev. 8

Zvezna tiskarna in knjigoveznica

CELJE
STROSSMAYER-
JEVA ULICA ŠT. 1

Poštni ček. rač. 10.598

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

CENTRALA v LJUBLJANI

Delniška glavnica 50,000.000 kron.
Rezervni fond nad 50,000.000 kron.

PODRUŽNICE v Brežicah,
Gorici, Kranju, Mariboru, Ptuj-
ju, Sarajevu, Splitu in Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči
račun proti ugodnemu obrestvanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vred. papirjev,
valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke drž. razredne loterije.

PRVA HRVATSKA ŠTEDIONICA PODRUŽNICA CELJE

Ustanovljena l. 1846.

Aleksandrova ulica.

Ustanovljena l. 1846.

Delniška glavica: K 200.000.000.—

CENTRALA V ZAGREBU.

Rezerv. zaklad: nad K 100.000.000.—

Podružnice:

Daruvar	Kraljevica
Delnice	Križevci
Bjelovar	Mitrovica
Brod n. S.	Nova Gradiška
Črikvenica	Ogulin
Čakovec	Osijek g. grad
Karlovac	

Vloge: K 2.000.000.000.—

Podružnice:

Sušak	Zagreb, Ilica 117
Sv. Ivan Zelina	Zemun.
Varaždin	
Vel. Gorica	Ekspoziture:
Vinkovci	Osijek d. grad
Virovitica	Vinica.
Vukovar	
Subotica	

Prejema vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun. — Eskomptira menice in devize.

Prejema v inkaso tu- in inozemske menice in čeke.

Izdaja $4\frac{1}{2}\%$ ne zastavnice in $4\frac{1}{2}\%$ ne obveznice, ki so davka proste, pupilarno varne in imajo jamstveno sposobnost.

Kupuje in prodaja valute in devize.

Izdaja čeke in kreditna pisma in preskrbuje izplačila na temelju akreditivov na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje kredite v razni obliki.

Izvršuje vse borzne naloge točno in kulantno.

Posreduje pri nakazilih iz Amerike v tu- zemstvo.

Trgovski LOKAL

na prometnem kraju na deželi se odda v najem. 3—3
Vprašanja pod »Lokal« na upravništvo.

Stara modna trgovina
: z mešanim blagom :

Anton Kocuvan

Glavni trg 9 CELJE Glavni trg 9
se najtopleje priporoča za obilen obisk.

Portland cement I a
dobavi takoj
Iv. Križan i drug,
Celje, Kapucinska 3.

Kavo čaj
čokolado
kupujte samo pri
Frece & Plahuta
Celje
Aleksandrova ulica števil. 7.

Vedno fino angleško
!! blago v zalogi !!

Maks Zabukošek

krojaški mojster, Cankarjeva ulica 2,
izgotavlja vsakovrstne obleke točno in solidno!

Priporočam se
uradom, šolam in pisarnam
z veliko zalogo vseh vrst
papirja in pis. potrebščin.

Janko Bovha

Celje Kralja Petra cesta št. 31 Celje

V zalogi velika izbira vseh vrst šolskih potrebščin.
Postrežba točna in solidna. Cene nizke.

Ant. Lečnik

urar in juvelir
Celje, Glavni trg št. 4
(prej Pacchiaffo). 9

Razširjajte „Novo Dobo!“

KAROL PAJK
Celje, Kralja Petra cesta

Priporoča se cenj. občinstvu za nakup manufakturnega in modnega blaga, posebno moškega perila. V zalogi vse nove sokolske potrebščine.

USNJE

126 50—13

VSEH VRST

PRIZNANO SOLIDNA POSTREŽBA

FRANJO FAGANEL — CELJE
Gospodska ulica 26.

Državno zdravilišče Rogaška Slatina.

Sezija:

Sezija:

maj-september

Izdatni popusti v pred- in po seziji

Pojasnila daje ravnateljstvo zdravilišča

Veleindustrija Karol Pertinač

CELJE

I. jugoslov. tovarna železnih in kovinskih izdelkov.
Šamotna tovarna v Štorah. — Uvoz raznih industr. izdelkov iz Nemčije. Zahte-
! vajte cenike in ponudbe. !

Kamnoseška industrijska družba v Celju

Delavnice:
Razlagova ulica
Kamenolomi:
Cerlake

izvršuje nagrobne spomenike, grobnice, oltarje, pohištvene plošče, zidne obklade iz poherskega granita in vseh vrst marmorja dalje stopnice, podstavke, tlakovne kocke, robnike in vsa v to stroko spadajoča dela.

Delavnice:
Razlagova ulica
Kamenolomi:
Josipdol

Hranilnica mestne občine Celje

Ustanovljena 1864.

Ustanovljena 1864.

52-17

V lastni palači pri kolodvoru.

Stanje hranilnih vlog K 35,000.000.

Vrednost rezervnega zaklada K 8,000.000.

HRANILNE vloge, ki se sprejemajo od vsakogar, uživajo najpopolnejšo varnost in ugodno obrestovanje. Pošne položnice strankam brezplačno ni razpolago. Rentnino plačuje zavod iz svojega.

SPREJEMA tudi v varno shrambo od strank in sodišč razne vrednostne papirje, vložne knjižice i. t. d. Daje v najem PREDAL v svojih safeblagajnah, tako, da obdrži ključ stranka sama.

OSKRBUJE svojim vložnikom prodajo in nakup vseh vrst vrednostnih papirjev itd. Izvršuje za nje tudi inkaso in druga denarna opravila najkulantneje. IZPLAČILA v inozemstvu izredno ugodno in promptno.

Posojila vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji. Brezplačna pojasnila in strokovnjaški nasveti v vseh denarnih prasanjih.

Papilarno varni zavod.

Telefon števil.: 35.

Stavbeno in galanterijsko kleparstvo

Franjo Dolžan

Kralja Petra cesta **CELJE** Kralja Petra cesta
izvršuje vsa dela točno in solidno. = = = Cene zmernе.
53 Proračuni na razpolago. 52-16

Špecerijsko blago,
vošč. sveče, rafio
in galico dobite
najcenejše pri turki

IV. Dečko

Celje tik farne
cerkve (prej Milan
Kocelar) podružnica
Slojanska cesta števil. 4
(nasproti Narod. domu)

S kulantnimi cenami ter točno in solidno postrežbo priporočam:

Delikatese: prvovrstne in pristne kranjske klobase, Gavrilovičevo salamo, prekajeno in papricirano slanino, prekajeno svinjsko meso, različne mesne konzerve in pastete, sardine, kompote, kekse, svilnene bonbončke, pristno slivovko, rum, konjak, likerje in dr.;

špecerijsko blago, kakor: sladkor, kavo, riž, čaj, čokolado, bučno in namizno olje, čisto svinjsko mast, slanino, dorhačo ajdovo in banatsko pšenično moko, testenine, sveče, milo, toaletno milo, čistilo za usnje in kovine, blestilo za parkete, kolo-mast i. t. d. i. t. d.;

barve: oljnate in suhe, barve za obleko, lake, firnež, emailglasure;

čopiče: pleskarske in zidarske vseh velikosti in po najnižjih cenah,

tvrdka **Anton Fazarinc**
Celje

458 1 Kralja Petra cesta št. 27.

Kupuje in prodaja deželne pridelke.

Slike, razglednice
vseh vrst izvršuje
CELJE

Fotograf Kunšek

Cankarjeva
ulica števil. 9

99 104-30

Oglejte si

manufakturno trgovino

J. KUDISZ

Celje - Gaberje 16, nasproti vojašnici kralja Aleksandra
Priporočam se vsem odjemalcem: na drobno in debelo.

Dospela je velika množina inozemskega blaga po zelo nizkih cenah; na primer sukno za moške in ženske obleke, cefir, šifon in raznovrstno manufakturno blago.

**Najfinejši
medicinalni
KONJAK**

in vse vrste žganja iz sadja izdeluje

PARNA VELEŽGANJARNA

ROBERT DIEHL

CELJE, SLOVENIJA.

Ugoden nakup

manufakturnega blaga
se nudi vsakomur v
manufakturni trgovini

Valentin Kladin

Celje, Prešernova ulica št. 15. Zraven Marijine cerkve.

POSOJILNICA V CELJU

NARODNI DOM (NA OGLU V PRITLIČJU)

Stanje hran. vlog čez K 52,000.000.—

Vrednost rezerv čez K 14,000.000.—

Sprejema hranilne vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje po **4% brez odpovedi, 4½ - 5% z odpovedjo, večje stalne naložbe po dogovoru**

Obaviša vse denarne, kreditne in posojilne transakcije najkulantneje.

Vinska veletrgovina.

Eksport.

„VINARIA“

delniškadružbavinogradnikovvPtuj

priporoča svojo

bogato zalogo namiznega, kakor sortiranega vina iz haložkih in ljutomerskih goric.

465 1

Solidna dobava po ugodnih cenah.

RAFKO SALMIČ

Celje, Nar. dom.

Ženini, neveste!

Priporočam Vam najcenejše in najlepše

poročne prstane.

Velika zaloga ur, zlatnine, srebrnine, očal i. t. d. Popravila točna, zanesljiva in po nizkih cenah.

Trgovina z galanterijskim in modnim blagom, ženskim in moškim perilom ter igračkami

FRANC KRAMAR

144 50—12

poprej Prica & Kramar

Na drobno!

CELJE

Na debelo!

Zaloga cigaretnih papirčkov in stročnic.

SUKNO

82 50—15

pristno češko za moške in volneno za ženske obleke in razno manufakturo kupite radi direktnega importa po čudovito nizkih cenah samo v veletrgovini in razpošiljalnici **R. Stermecki, Celje.**

Kapital in rezerve nad K 200,000.000

SLAVENSKA BANKA D. D.

PODRUŽNICA CELJE,

Prešernova

ul. šte. 3.

Beograd - Zagreb - Ljubljana

Bjelovar, Brod n. S., Dubrovnik, Celje, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Monoštor, Murska Sobota, Osijek, Rogaška Slatina, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Škofja Loka, Velikovec, Vršac, Budapest (Balkanbank), Wien (M. R. Alexander). Agencije v vseh važnejih tržiščih Južne Amerike.

OTVORITEV 2. MAJA 1922.

Registrov. kreditna in stavbna zadruga z om. zav. v Celju
Prešernova ul. 15

„LASTNI DOM“

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4½% štiri in pol K od sto, proti odpovedi (5%) pet od sto.